

Starostwo Powiatowe w Siedlcach

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO UPROSZCZONYCH PLANÓW
URZĄDZENIA LASU
OBRĘBÓW EWIDENCYJNYCH:**

**Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka,
Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłązy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek,
Graża-Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara
Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków**

na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 29 marca 2025 r.

Warszawa, 2015

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	5
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	5
WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I TERMINÓW	7
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	8
PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO.....	8
ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	11
METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	12
CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	13
POWIĄZANIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY SPORZĄDZONE STRATEGICZNE OCENY	16
METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ UPUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	17
INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	18
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	19
POŁOŻENIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY SKÓRZEC.....	19
KLIMAT.....	20
CHARAKTERYSTYKA LASÓW WŁASNOŚCI PRYWATNEJ NA TERENIE GMINY SKÓRZEC, OBJĘTYCH OPRACOWANIEM UPUL	21
AKTUALNY STAN, POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY SKÓRZEC	26
3.1.1 Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego.....	27
3.1.2 Stan i zagrożenia gleb	28
3.1.3 Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych	29
3.1.4 Zagrożenia dla ekosystemów leśnych.....	31
3.1.5 Zagrożenia antropogeniczne.....	32
ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE KTÓRYCH ZNAJDUJĄ SIĘ DZIAŁKI OBJĘTE UPUL	33
3.1.6 Obszary Natura 2000.....	34
3.1.7 Obszary Chronionego Krajobrazowe	35
3.1.8 Pomniki przyrody.....	35
3.1.9 Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt	35
3.1.10 Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000	36
ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY PRZYRODY ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI UPUL	36
POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI UPUL	37
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000	37
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA ŚRODOWISKO	37

4.1.1	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	37
4.1.2	Oddziaływanie na ludzi i zdrowie.....	37
4.1.3	Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione ...	38
4.1.4	Oddziaływanie na wodę	40
4.1.5	Oddziaływanie na powietrze	40
4.1.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	40
4.1.7	Oddziaływanie na krajobraz	41
4.1.8	Oddziaływanie na klimat	41
4.1.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne	41
4.1.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	43
4.1.11	Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko	43
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU.....		44
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA OBSZARY NATURA 2000		45
4.1.12	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Kostrzyna PLB 140009	45
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA SIEDLISKA LEŚNE, POTENCJALNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE.....		48
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000..		49
PRZEWIDYWANE SKUMUŁOWANE ODDZIAŁYWANIE UPUL NA ŚRODOWISKO.....		50
PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ UPUL NA ŚRODOWISKO		51
ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZADAŃ UJĘTYCH W UPUL		52
SPIS RYSUNKÓW		54
SPIS WYKRESÓW		54
SPIS TABEL.....		54
LITERATURA		55

1. Wstęp

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Wykonanie Prognozy oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu wynika bezpośrednio z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235 ze zm.). Przeczytać tam możemy m.in., że: „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów lub programów (...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.” Szczegółowy zakres prognozy określa art. 51 wyżej wymienionej ustawy.

Głównym celem opracowanej prognozy było przeanalizowanie zapisów znajdujących się w Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu (UPUL) lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie gminy Skórzec w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Analiza ta polegała głównie na sprawdzeniu, czy zapisy te nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne, a w szczególności na stan zachowania gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną prawną oraz na stan zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków wymienionych jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej w Dyrektywach Rady 2009/147/EW oraz 92/43/EWG.

Jednym z podstawowych zadań była analiza wpływu realizacji zaprojektowanych w UPUL wskazań gospodarczych na określone prawnie przedmioty ochrony występujące na terenie lasów objętych opracowaniem UPUL. Oceny dokonano na podstawie analiz eksperckich przy użyciu tabel macierzy. Tabele macierzy pozwalają przy pomocy wartości liczbowych określić wpływ projektowanych działań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz na gatunki podlegające ochronie prawnej.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi oraz wytycznymi organu zlecającego i nadzorującego wykonanie oceny. W pierwszej części dokumentu zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami, krótki opis Uprozczonego Planu Urządzenia Lasu oraz informacje o źródłach danych oraz metodach wykorzystywanych w trakcie sporządzania prognozy.

Kolejny rozdział zawiera informacje o aktualnym stanie środowiska. W części tej w stopniu ogólnym omówione zostały warunki geograficzne gminy. Szczegółowo opisano natomiast stan ekosystemów leśnych oraz potencjalne zagrożenia abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne środowiska przyrodniczego. Przytoczono także główne przedmioty ochrony lokalnej przyrody.

Integralną część opracowania stanowi prognoza wpływu zaplanowanych działań z zakresu gospodarki leśnej na stan środowiska. Szczegółowo rozpatrzono potencjalne oddziaływanie zaplanowanych w UPUL zabiegów na chronione rośliny, zwierzęta, siedliska. Ponadto, przeanalizowano potencjalny wpływ zaplanowanych zabiegów na elementy środowiska oraz na zabytki i dobra kultury.

Wykazano, iż oddziaływanie projektów planów na powietrze, wodę, klimat, rośliny, zwierzęta oraz zabytki i dobra kultury będzie miało charakter neutralny. W odniesieniu do bioróżnorodności, ludzi oraz zasobów naturalnych oddziaływanie

będzie miało charakter pozytywny, natomiast w odniesieniu do powierzchni ziemi i krajobrazu – potencjalnie pozytywny.

Ostatni rozdział, analizuje skutki realizacji zadań zaprojektowanych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu na obszarowe formy ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Przeprowadzona analiza wykazuje neutralność takich oddziaływań.

Przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazuje, iż zaprojektowane w UPUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie obrębów ewidencyjnych Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłazy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala-Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają te obiekty, a różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych pozostaje zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu.

Wykaz stosowanych skrótów i terminów

TD – Typ Drzewostanu	GUS	Kl – klon pospolity
– Główny Urząd Statystyczny		Jw – klon jawor
NTG – Narada Techniczno Gospodarcza		Wz – wiąz
OSO – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków		Js – jesion
POP – Program Ochrony Przyrody		Gb – grab
SOO – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk		Brz – brzoza brodawkowata
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów		Brzo – brzoza omszona
aństwowych		Ol – olsza szara
TSL – typ siedliskowy lasu		Olsz – olsza szara
		Ak – robinia akacjowa
Bśw – bór świeży		Tp – topola
Bw – bór wilgotny		Ksz – kasztanowiec
Bb – bór bagienny		Lp – lipa
BMśw – bór mieszany świeży		Czr – czereśnia pospolita
BMw – bór mieszany wilgotny		Czm – czeremcha pospolita
BMb – bór mieszany bagienny		
LMśw – las mieszany świeży		SDF – standardowy formularz danych
LMw – las mieszany wilgotny		
LMb – las mieszany bagienny		
Lśw – las świeży		
Lw – las wilgotny		
Ol – ols		
OIJ – ols jesionowy		
I kl.w. – pierwsza klasa wieku (1-20 lat)		
II kl.w. – druga klasa wieku (21-40 lat)		
III kl.w. – trzecia klasa wieku (41-60 lat)		
IV kl.w. – czwarta klasa wieku (61-80 lat)		
V kl.w. – piąta klasa wieku (81-100 lat)		
VI kl.w. – szósta klasa wieku (101-120 lat)		
VII kl.w. – siódma klasa wieku (121-140 lat)		
VIII kl.w. – ósma klasa wieku (141-160 lat)		
KO – klasa odnowienia		
KDO – klasa do odnowienia		
So – sosna pospolita		
Soc – sosna czarna		
Md – modrzew		
Św – świerk		
Jd – jodła		
Dg – daglezja		
Bk – buk		
Dbś – dąb szypułkowy		
Dbb – dąb bezszypułkowy		
Dbc – dąb czerwony		

2. Informacje ogólne

Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania Uproszczonego Planu *Urządzenia Lasu na środowisko*

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu obrębów ewidencyjnych Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłazy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala-Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków na terenie gminy Skórzec została wykonana przez Firmę **TAXUS UL w Warszawie**, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą, a Starostwem Powiatowym w Siedlcach

Podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 21 października 2008r. środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235 ze zm.), zwana Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku (OOŚ).

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku nakłada wykonanie elementów wyszczególnionych w art. 51 i 52, przez organ sporządzający Prognozę. W myśl w/w ustawy. Prognoza zawierać powinna w szczególności:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Ponadto, powinny być określone i ocenione:

- e) istniejący stan środowiska na obszarach objętych projektem planu w obszarach oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu,
- f) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- g) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu,
- h) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, wodę, powietrze, klimat, krajobraz i zabytki.

Prognoza powinna również przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000

oraz integralność tego obszaru.

Przy opracowaniu prognozy uwzględniono również zapisy następujących aktów:

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody [Dz. U. 2013, poz. 627 ze zm.];
- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach [Dz. U. 2014, poz. 1153 ze zm.];
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia [Dz. U. 2015, poz. 199.];
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz. U. 2013, poz. 1232 ze zm.];
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. 2013r., poz. 1205 ze zm.]
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz.U. 2015, poz. 469];
- Ustawa z 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [Dz. U. 2014, poz. 1789];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2014, poz. 1409];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. 2014, poz. 1408];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz.U. 2014 poz. 1348];
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 25 czerwca 2013r. w przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz. U. 2013, poz. 817];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz. U. 2014, poz. 1713];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 sierpnia 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz. U. 2012, poz. 1041].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 6 listopada 2013r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz. U. 2013, poz. 1302].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku [Dz. U. Nr 82, poz. 501];

Prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Rady 79/409/UE z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu
- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992r., ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996r.
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta 16 listopada 1972r. w Paryżu; 3. Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt, sporządzona 29 czerwca 1979r. w Bonn; w Polsce weszła w życie w 1995r.;
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19 września 1979r. w Bernie.

Zawartość i główne cele Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu sporządzone są w układzie osobnych opracowań dla każdej wsi (obrębu ewidencyjnego), zawierających w szczególności:

- 1) opis ogólny
 - a. warunki przyrodnicze - położenie w regionalizacji przyrodniczo-leśnej oraz gospodarcze typy drzewostanów przyjęte dla poszczególnych typów siedliskowych lasu,
 - b. maksymalną miąższość możliwą do pozyskania, w tym wieki rębności oraz wyliczony etat
 - c. informacje z zakresu ochrony przyrody,
 - d. wymogi ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony gleb i wód (jeżeli takie wymogi istnieją);
- 2) opis taksacyjny wydzieleń leśnych, w tym wskazówki gospodarcze (planowane zabiegi) dla każdego wydzielenia;
- 3) powierzchnię i miąższościową tabelę klas wieku w układzie wg gatunków panujących oraz w układzie wg funkcji lasu;
- 4) wykaz działek przewidywanych do zalesienia i odnowienia;
- 5) rejestr działek leśnych (tabelę właścicieli).

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu umożliwiają prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w lasach własności prywatnej. Znajduje to odzwierciedlenie w przepisach prawnych, w świetle których gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się wyłącznie na podstawie planów urządzenia lasu, sporządzanych na okres 10 lat.

Cele, dla jakich sporządzono Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla obrębów: Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłązy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala-Dąbrowizna, Kłodzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków to przede wszystkim: rozpoznanie stanu lasu i zasobów leśnych na podstawie taksacji i inwentaryzacji zapasu, ocena zagrożeń lasu, ustalenie kierunkowych zadań i potrzeb (ochrona lasu i przyrody, ochrona przeciwpożarowa), ustalenie wieku drzewostanów będącym podstawą naliczania podatku leśnego oraz opracowanie materiałów kartograficznych.

Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Opracowując Prognozę oceny oddziaływania UPUL na środowisko należało zastosować metody analizy i oceny. Sporządzanie Prognozy przebiegało w dwóch etapach:

1. Zebranie informacji o terenie i danych na temat stanu środowiska.
2. Porównanie zebranych danych w układzie przestrzennym z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi.

Analiza została przeprowadzona w postaci:

- a. Porównań przestrzennych z zastosowaniem technik GIS – Na dane przestrzenne zebrane i udostępnionych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, PGL Lasy Państwowe oraz zebranych w trakcie taksacji przez pracowników TAXUS UL nałożono mapy zaplanowanych zabiegów; zidentyfikowane w ten sposób obszary zostały poddane analizie pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia w jakim wpływa na dany gatunek, siedlisko.
- b. Zestawień danych w formie: tabel, wykresów, map.

Na podstawie przeprowadzonych analiz i uzyskanych zestawień, dokonana została ocena poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu UPUL na te parametry. W ocenie oddziaływania wykorzystano formę macierzy, w której przyjęto następującą skalę:

Ze względu na bezpośredni wpływ środowisko:

+ → **pozytywny** - realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

(+) → warunkowo pozytywny - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

0 → brak wpływu (neutralny) - nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

(-) → warunkowo negatywny - skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

- → negatywny - skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne pozytywne.

Ze względu na szacunkowy czas wpływu zapisów projektu planu na środowisko:

1 → krótkookresowy – występujący bezpośrednio podczas wykonywania pojedynczych czynności wynikających z zapisów UPUL (np. ścinka drzewa)

2 → średniookresowy – obejmujący kompleksowo czas trwania zabiegów wynikających z zapisów UPUL (np. wykonanie trzebieży, rębni zupełnej itp.)

3 → długookresowy – mając na uwadze cykliczność wykonywania UPUL wraz z analizą środowiskową w odstępach 10-letnich, w przedmiotowej Prognozie

wpływ długoterminowy odnosi się do całego, 10-letniego okresu obowiązywania przedmiotowego UPUL, w niektórych przypadkach uwzględniając również dłuższą perspektywę czasową.

Dla określenia skutków realizacji zapisów UPUL przyjęto następującą skalę opisową:

Pozytywne – realizacja zapisów UPUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych.

Potencjalnie pozytywne - skutki realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad ewentualnymi skutkami negatywnymi.

Neutralne – nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów UPUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny.

Potencjalnie negatywne – skutki realizacji zapisów UPUL równoważą lub też przewyższają ewentualne skutki pozytywne. W tym wypadku, istnieje możliwość minimalizacji negatywnego wpływu, pod warunkiem jednak zachowania szczególnej ostrożności w trakcie realizacji zapisów UPUL.

Negatywne – skutkiem realizacji zapisów UPUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne oddziaływanie pozytywne.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu

Prognoza oddziaływania na środowisko oraz stanowiący jej przedmiot Uproszczone Plany Urządzenia Lasu, musi być zgodna ze stosownymi aktami prawnymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym. Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązana została do przestrzegania prawa unijnego. Akty prawne wyznaczające cele, jakie mają osiągnąć państwa członkowskie, przy jednoczesnym pozostawieniu im wybór środków służących do osiągnięcia tych celów stanowią Dyrektywy. Obowiązkiem Państwa jest przestrzeganie Dyrektyw oraz dostosowanie przepisów prawa krajowych do wymogów Dyrektywy.

Poza aktami prawa wymienionymi w punkcie 2.1. cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym są uszczegółowione przez następujące dokumenty krajowe:

Polityka Leśna Państwa

Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 kwietnia 1997r., wedle której, celem Państwa jest osiągnięcie i utrzymanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (gospodarka zrównoważona ekonomicznie, proekologiczna). Najważniejsze z działań to: zwiększanie lesistości i zasobów drzewnych, poprawa stanu lasu i jego ochrony w celu polepszenia spełnianych przez nie funkcji, zwiększenie bioróżnorodności na wszystkich poziomach (genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy), sporządzenie i wdrożenie programu małej retencji, regulowanie stanu zwierzyny tak, by nie stanowiła zagrożenia w hodowli lasu, zapewnienie ochrony wszystkim lasom, szczególnie ekosystemom najcenniejszym oraz rzadkim.

Cele i działania zawarte w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu są spójne z celami Polityki leśnej państwa. Realizacja zadań zaprojektowanych w UPUL przyczyni

się do wypełnienia założeń dokumentu, w szczególności w kwestii zwiększania lesistości, poprawy stanu lasów, zwłaszcza lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa oraz ich ochrony.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Zakłada powiększenie powierzchni leśnej kraju (cele, zasięgi, sposób) do około 30% w 2020r. i 33% w 2050r.

Cele i działania zawarte w UPUL wypełniają założenia omawianego dokumentu, głównie poprzez zaprojektowane wskazania dotyczące zalesień i odnowień w lasach prywatnych.

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Zawiera zapisy na temat stanu wyjściowego obszarów leśnych, średniookresowe cele i kierunki działań. Cele planowane są do 2016r., zakładają użytkowanie zasobów leśnych w racjonalny sposób przez kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowanie bogactwa biologicznego. Sprowadza się to do rozwijania trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Kierunki działań zapisane na lata 2009-2012, to m.in.: realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, w tym realizacja zalesień przez podmioty prywatne po dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, utrzymanie retencji wodnej, powiększanie jej przez przywracanie przesuszonych przez meliorację terenów wodno-błotnych, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk, zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych (zawiera się w tym restytucja jodły w Sudetach, ochrona i restytucja cisa w Polsce).

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami Polityki Ekologicznej Państwa. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej w lasach własności prywatnej, kształtując ich właściwą strukturę gatunkową i wiekową. Realizacja zapisów UPUL przyczyni się do wypełnienia założenia omawianego dokumentu.

Krajowa strategia ochrony różnorodności biologicznej

Utworzenie tego dokumentu jest efektem wdrażania Konwencji z Rio, jego realizację prowadzi się poprzez: branie pod uwagę potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej przy zalesianiu gruntów rolnych, zachowanie pełnej zmienności drzew leśnych, opieranie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych, ochronę i rozważne użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych, kształtowanie ekotonów – strefy przejścia na skraju lasu, ochronę obszarów (w tym górskich) wrażliwych na zmiany sposobu gospodarowania, zwłaszcza w zakresie gospodarki leśnej, umiarkowane użytkowanie i ochrona różnorodności biologicznej w procedurach: urzędzenia, zagospodarowania i ochrony lasu, prowadzenie skutecznej edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami omawianego dokumentu. Projektowane wskazania gospodarcze zakładają na obszarach objętych UPUL trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Ponadto, realizacja zadań z zakresu odnawiania i pielęgnacji lasu, przyczynia się do ochrony bioróżnorodności, w znacznym stopniu eliminując ryzyko wprowadzania w lasach prywatnych drzewostanów monolitowych.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, w odniesieniu do UPUL są uszczegółowione przez następujące dokumenty międzynarodowe:

Konwencja o różnorodności biologicznej

Przyjęta 5 czerwca 1992r. w Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996r.; mówi o ochronie światowych zasobów różnorodności biologicznej na trzech poziomach: genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy.

Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – utworzona 19 września 1979r. w Bernie.

Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt – sporządzona 23 czerwca 1979r. w Bonn, w Polsce wprowadzona w 1995r.; zawiera listę zwierząt wędrownych oraz sposoby ich ochrony.

Konwencja Ramsarska o obszarach wodno błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – sporządzona 2 lutego 1971r. w Ramsar; porozumienie ma na celu ochronę i utrzymanie w stanie niezmienionym obszarów określanych, jako „wodno-błotne”.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową. Głównym celem Dyrektywy Siedliskowej jest „zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych obszarów o znaczeniu wspólnotowym”. Aby osiągnąć ten cel należy rozpoznać i wyznaczyć miejsca występowania cennych siedlisk przyrodniczych, a następnie należy zachować lub odtworzyć siedlisko przyrodnicze oraz populacje gatunków dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią. Głównym celem tej dyrektywy jest „ochrona gatunków dzikiego ptactwa, występujących naturalnie na europejskim terytorium państw członkowskich”, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków wędrownych. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez eliminację negatywnego działania człowieka polegającego na niszczeniu i zanieczyszczaniu naturalnych siedlisk ptaków oraz na chwytaniu, zabijaniu i handlu ptactwem przez człowieka.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu zwana „szkodową”.

Cele i działania zawarte w UPUL są spójne z celami określonymi w większości dokumentów międzynarodowych. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej, kształtując właściwą strukturę gatunkową i wiekową oraz przyczyniając się do zwiększania i ochrony bioróżnorodności lasów prywatnych. Ponadto, mając na uwadze wyróżnione na terenie gminy Obszary Natura 2000, realizacja zapisów UPUL, w dużym stopniu przyczyni się do zachowania właściwego stanu siedlisk, w tym również miejsc bytowania i żerowania chronionych gatunków ptaków i ssaków.

Powiązania Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla obrębów: Boroszków, Czarniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłązy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala-Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków na terenie gminy Skórzec są w bardzo niskim stopniu powiązane z innymi dokumentami dla tego obszaru. Do dokumentów, które mogą być pośrednio powiązane z planem, należą:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Skórzec
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji celu publicznego pn. „Budowa napowietrznej linii 400 kV Miłosna – Siedlce – Ujrzanów” w części miejscowości : Gołąbek, Dąbrówka – Ług, Skórzec, Dąbrówka – Stany, Nowaki w gminie Skórzec
- Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skórzec w części miejscowości Gołąbek.

Sporządzane uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, nie przewidują nowych zalesień na gruntach nieleśnych. Zapisy w UPUL odnoszą się jedynie do istniejących lasów i terenów leśnych, zapisy dotyczące gospodarki leśnej w drzewostanach na gruntach prywatnych nie będą kolidowały z planami zagospodarowania przestrzennego.

Uproszczone plany urządzenia lasu wypełniają zapisy **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skórzec** m.in. w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów w celu III. Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, działaniu 1. Pełnienie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa oraz działaniu 3.Ochrona i powiększenie biologicznej różnorodności lasów, w tym genetycznej i gatunkowej poprzez nadzorowanie procesu zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów.

Racjonalna gospodarka leśna i stosowanie się do zaleceń uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie dobrej kondycji lasów, a tym samym wpłynie pozytywnie na całokształt stanu środowiska w obszarze gminy.

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siedlce

Lasy na gruntach prywatnych w obrębach ewidencyjnych objętych opracowaniem UPUL, sąsiadują z lasami własności Skarbu Państwa pod zarządem PGL Lasów Państwowych Nadleśnictwa Siedlce, objętego Planem Urządzania Lasu na lata 2006-2015.

Uproszczone plany urządzenia lasów w żaden sposób nie odnoszą się do lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych. Częściowo sąsiadują z lasami

państwowymi. Wskazania zawarte w UPUL nie ingerują bezpośrednio w drzewostany pod zarządem Nadleśnictw Siedlce, a zawarte w planie wskazówki nie będą kolidowały z założeniami Planu Urządzenia Lasu dla tego nadleśnictwa.

Właściwe terenowo nadleśnictwo sprawują powierzony nadzór przez Starostę Siedleckiego nad lasami prywatnymi. Projekt UPUL jest opiniowany przez właściwego terenowo nadleśniczego. Wszelkie zabiegi na terenie lasów prywatnych muszą być konsultowane z odpowiednim terenowo leśniczym. Dzięki tym procedurom nad gospodarką prowadzoną na terenie lasów prywatnych czuwają osoby merytorycznie przygotowane do pracy w lesie, a zaprojektowane zabiegi są optymalnie dobrane do potrzeb drzewostanów.

Ze względu na rozplanowane w czasie zabiegi, dostosowany do potrzeb hodowlanych rozmiar pozyskania oraz współpracę właścicieli gruntów z pracownikami Służby Leśnej, skumulowane oddziaływanie krótkoterminowe, średnioterminowe jak i długoterminowe obu planów urządzania lasu nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko. Przyczyni się do zachowania trwałości kompleksów leśnych, ich dobrego stanu zdrowotnego, a tym samym zwiększy odporność na abiotyczne i biotyczne czynniki niszczące.

Metody analizy skutków realizacji postanowień UPUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu powinna być przeprowadzona w wyniku kompleksowej kontroli po zakończeniu 10-lecia obowiązywania uproszczonego planu urządzania lasu, a jej wyniki przesłane do RDOŚ. Kontrola kompleksowa powinna dotyczyć prawidłowości wykonywania zapisów Planu, obejmować jak najszerszy zakres, między innymi:

- analizę rębni zapisanych w UPUL w odniesieniu do wykonywanych rodzajów rębni,
- analizę składów gatunkowych zapisanych w UPUL w odniesieniu do gatunków drzew wprowadzanych w odnowieniach,
- kontrolę terminu zabiegów zapisanych w UPUL lub Prognozie w odniesieniu do wykonania ich w konkretnym drzewostanie,
- zmiany powierzchni lasów według pełnionych funkcji i kategorii użytkowania,
- zestawienia pozyskania drewna w wymiarze powierzchniowym według sposobu zagospodarowania,
- zestawienie powierzchni lasu pod kątem kategorii zabiegu.

Oprócz analizy działań z zakresu gospodarki leśnej, ocena powinna zawierać również informacje o ewaluacji środowiska przyrodniczego obszarów leśnych.

Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę charakter i rozmiar działań przewidzianych w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu obrębów Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłązy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala-Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyla, Żebrak, Żelków, nie przewiduje się transgranicznego wpływu na środowisko.

3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

Położenie i ogólna charakterystyka gminy Skórzec

Rysunek 1 Położenie obszarów objętych UPUL na terenach gminy Skórzec na tle granic sąsiednich gmin.

Obszary niebieskie – obszary objęte opracowaniem wraz z granicami

Gmina Skórzec, według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego położona jest w makroregionie Nizina Południowopodlaska, mezoregionach: Wysoczyzna Siedlecka (przeważająca część gminy), Obniżenie Węgrowskie, Wysoczyzna Żelechowska (rejon Trzcianca oraz południowa część wsi Żebrak).

Na Wysoczyźnie Siedleckiej położona jest północna i środkowa część gminy. Jest to strefa moren czołowych stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Obniżenie Węgrowskie obejmuje południową część gminy - obszar doliny rzeki Kostrzyń i jej dopływów. W granicach Wysoczyzny Żelechowskiej leży niewielka część obszaru gminy w rejonie Trzcianca oraz na południe od wsi Żebrak. Wysoczyzna Żelechowska jest położona na 10 zewnątrz zasięgu stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Jej powierzchnia jest falista.

Administracyjnie gmina Skórzec leży we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie siedleckim, na południowy-zachód od ośrodka powiatowego, tj.

m. Siedlce. Od północno-zachodu graniczy z gminą Kotuń, od północno-wschodu z

gminą Siedlce, od wschodu z gminą Wiśniew, od południowego-wschodu z gminą Domanice, a od południowego-zachodu – z gminą Wodynie. Powierzchnia gminy wynosi 119 km² i stanowi 7,42% powierzchni powiatu. Obejmuje ona grunty 21 wsi: Boroszków, Czerniejew, Dąbrówka Niwka, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Dąbrówka Wyłazy (sołectwa Dąbrówka Wyłazy I i Dąbrówka Wyłazy II), Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grala Dąbrowizna, Kłódzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skorzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wolka Kobyla, Żebrak, Żelków (sołectwa Żelków I i Żelków II), zamieszkałych przez około 7200 osób. Miejscowość gminna – Skorzec leży w centralnej części gminy i jest oddalona 12 km od ośrodka powiatowego i 95 km od Warszawy. Miejscowość powiatowa Siedlce jest najbliższym położonym ośrodkiem usługowo-administracyjnym.

Użytki rolne zajmują 80% powierzchni gminy, lasy – 15%

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Zielony, Kliczkowska 2010) powiat znajduje się w krainie IV Mazowiecko-Podlaskiej, mezoregionie Mińsko-Łukowskim

Klimat

Gmina Skórzec, zgodnie z regionalizacją klimatyczną W. Okołowicza, położona jest w regionie Mazowiecko-Podlaskim. Region ten wykazuje cechy charakterystyczne dla ostrego klimatu kontynentalnego. Klimat tego regionu charakteryzuje się dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką, późną wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą z trwałą pokrywą śnieżną.

Zgodnie z wynikami wieloletnich obserwacji meteorologicznych, średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy wynosi około 7,4° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 17,6 - 18,2°C. Najzimniejszy jest styczeń, którego średnia temperatura wynosi -4,3 - -4,9°C. Średnio w roku jest 131 dni z przymrozkami. Coraz częściej przymrozki odnotowuje się w maju i wrześniu. Dni mroźnych – z temperaturą poniżej 0°C jest 52, natomiast dni o temperaturze poniżej -10°C jest 36. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 110. Okres wegetacyjny trwa 210 dni.

Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 80%. Największa wilgotność występuje od listopada do marca z maksimum przypadającym na grudzień (89%). Najniższa jest wiosną i latem - w maju osiąga wartość 73%. Średnia roczna wartość zachmurzenia jest nieco niższa dla przeciętnej w kraju i wynosi 6,8 stopnia pokrycia nieba. Największe 18 zachmurzenie przypada na listopad i wynosi 8,4, a najmniejsze występuje w czerwcu i wrześniu (5,5 stopnia pokrycia nieba).

Średnia roczna wysokość opadów atmosferycznych jest niska i wynosi 553 mm. Najniższe opady notuje się w okresie od stycznia do kwietnia, kiedy wynoszą około 30 mm miesięcznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, kiedy średnia miesięczna wynosi 80 mm.

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie. Około 15% wiatrów pochodzi z tego kierunku. Często są także wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Najczęściej notowane są wiatry z kierunku północno-wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą z kierunku zachodniego.

Zróznicowanie przestrzenne warunków klimatycznych ściśle związane jest z ukształtowaniem terenu. W dolinach i obniżeniach terenu tworzą się zastoiska powietrza chłodnego i wilgotnego, częściej występują tu mgły. Lepsze warunki termiczno-wilgotnościowe panują na południowo- wschodnich stokach wzgórz. Miejsca te są też lepiej przewietrzane.

Charakterystyka lasów własności prywatnej na terenie gminy Skórzec, objętych opracowaniem UPUL

Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu na terenie gminy Siedlce objęto 2329,3260 ha i gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa(tab.1).

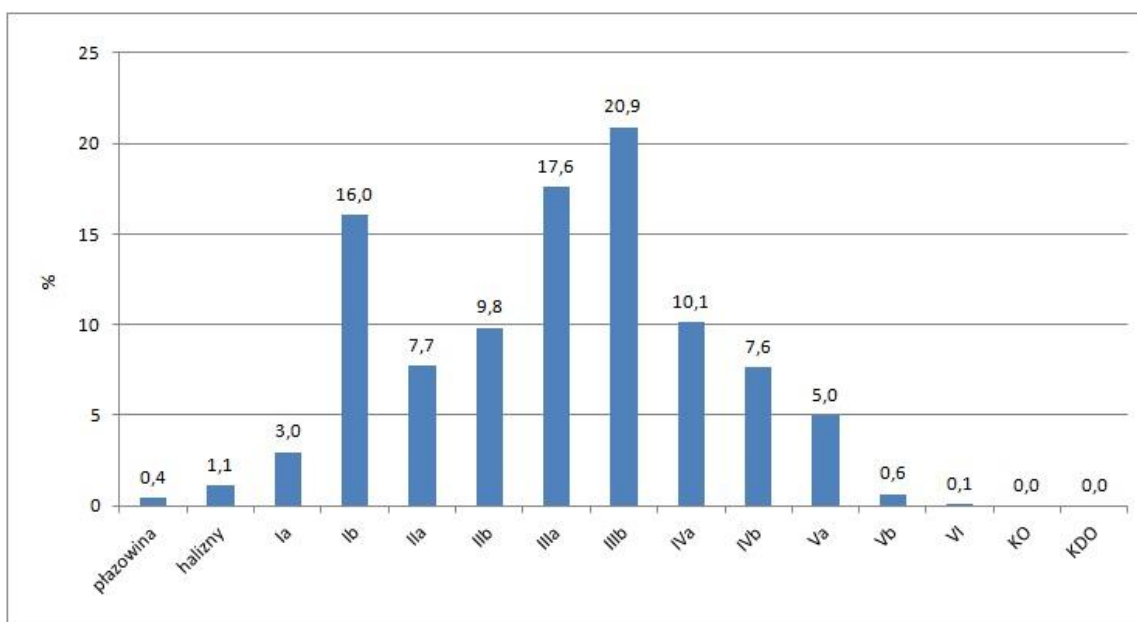
Tabela 1 Zestawienie powierzchni obrębów ewidencyjnych i gmin objętych UPUL w rodzaju użytków

Lp.	Gmina	Obręb	Pow. lasów objętych opracowaniem UPUL
1	Skórzec	Boroszków	43,2543
2		Czerniejew	155,9744
3		Dąbrówka-Ług	186,7810
4		Dąbrówka-Niwka	39,0509
5		Dąbrówka-Stany	382,4764
6		Dąbrówka-Wyłazy	195,8263
7		Dobrzańów	100,5632
8		Drupia	131,5919
9		Gołąbek	169,5335
10		Graża-Dąbrowizna	150,8830
11		Kłodzkie	54,4057
12		Nowaki	21,5103
13		Ozorów	319,8464
14		Skarżyn	25,5206
15		Skórzec	93,8354
16		Stara Dąbrówka	8,0215
17		Teodorów	32,1413
18		Trzciniec	63,0367
19	Wólka Kobyła	100,9201	
17	Żebrak	58,0722	
18	Żelków	0,7626	
RAZEM			2334,0077

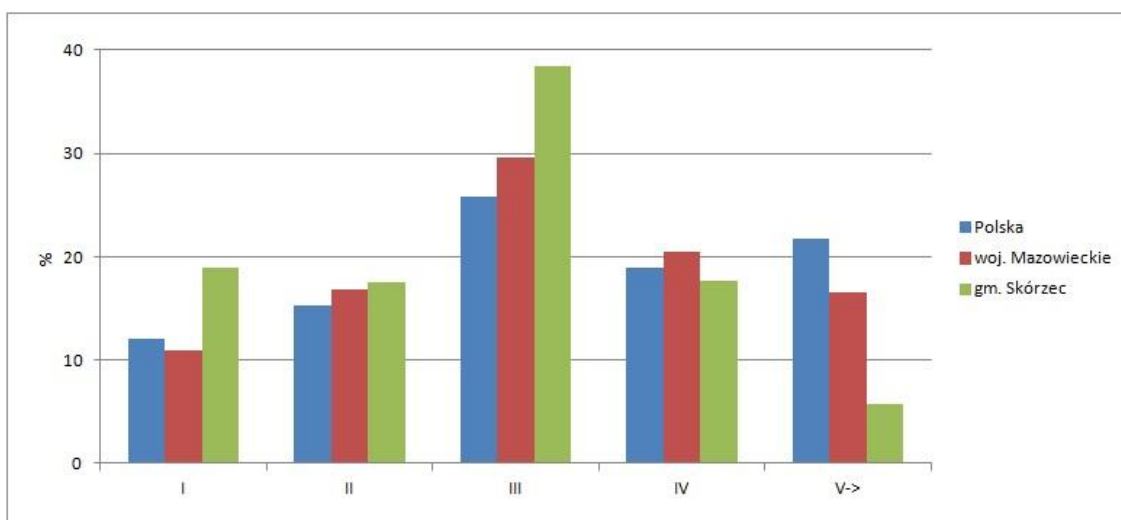
Średni wiek drzewostanów na gruntach objętych opracowaniem UPUL wynosi 48 lat. Przeciętny zapas drzewostanów kształtuje się na poziomie $196 \text{ m}^3/\text{ha}$. Siedliska borowe stanowią 91,8% powierzchni lasów objętych opracowaniem UPUL, zaś udział gatunków iglastych wynosi 80,5 %. Z gatunków liściastych dominuje brzoza.

Największy udział mają drzewostany III klasy wieku, stanowiące powierzchniowo 38,5% wszystkich drzewostanów. Mimo, że średni wiek drzewostanów wynosi 48 lat, niemal nie występują drzewostany w VI klasie wieku (ponad 100 letnie – 0,5%) drzewostany w V klasie wieku stanowią zaledwie 5,5 %. Na tle drzewostanów Mazowska oraz Polski, widać nadreprezentację I i III klasy wieku i niemal 3-krotnie mniejszy udział drzewostanów starszych klas wieku.

Grunty leśne niezalesione stanowią łącznie ok. 3% powierzchni.

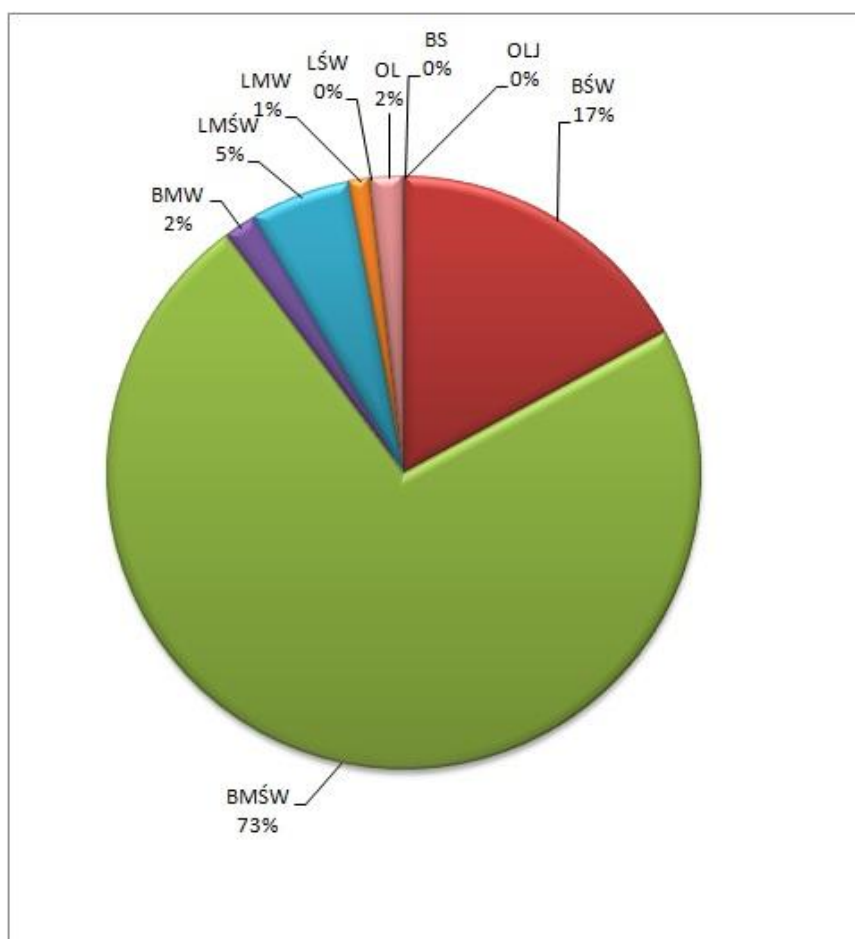
Wykres 1 Udział procentowy powierzchni gruntów leśnych w poszczególnych podklasach wieku

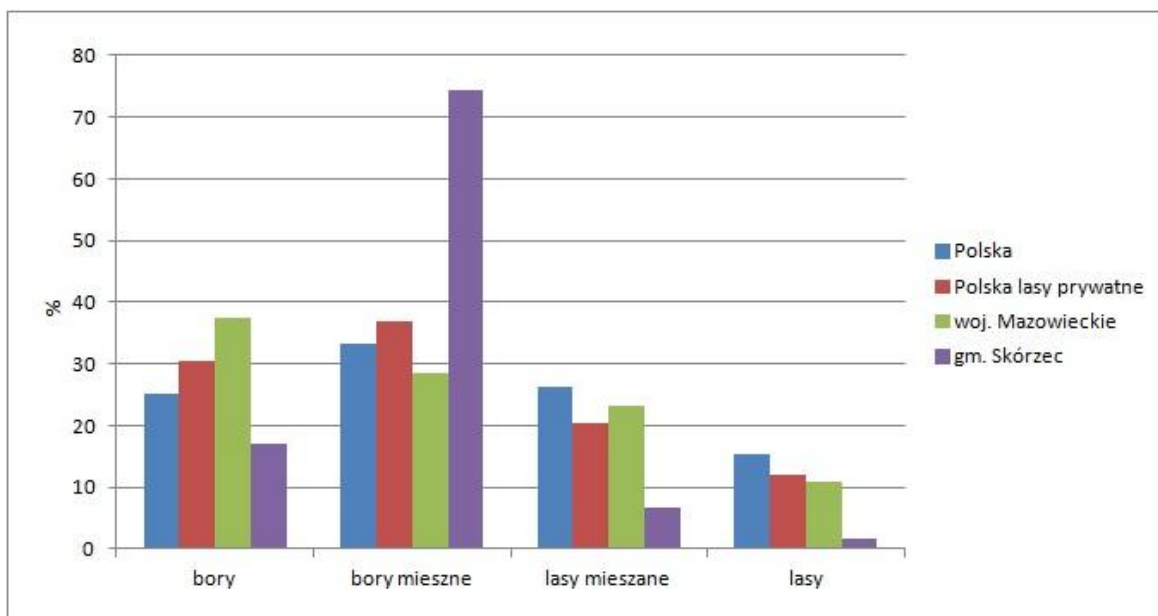
Wykres 2 Procentowy udział powierzchni w klasach wieku analizowanych drzewostanów (słupki zielone) na tle drzewostanów Polski (drzewostany nizinne - niebieskie słupki) oraz województwa Mazowieckiego (czerwone słupki)

Na terenie gminy Skórzec spośród drzewostanów objętych UPUL dominują siedliska borowe z dużą przewagą boru mieszanego świeżego. Siedliska lasowe zajmują łącznie niewiele ponad 8% powierzchni lasów, z czego najliczniej lasy mieszane świeże. Pod względem wilgotności dominują siedliska świeże (ponad 95% powierzchni lasów). Siedliska wilgotne i bagienne zajmują niecałe 5% powierzchni, z czego najliczniej występują olsy (ok. 2%).

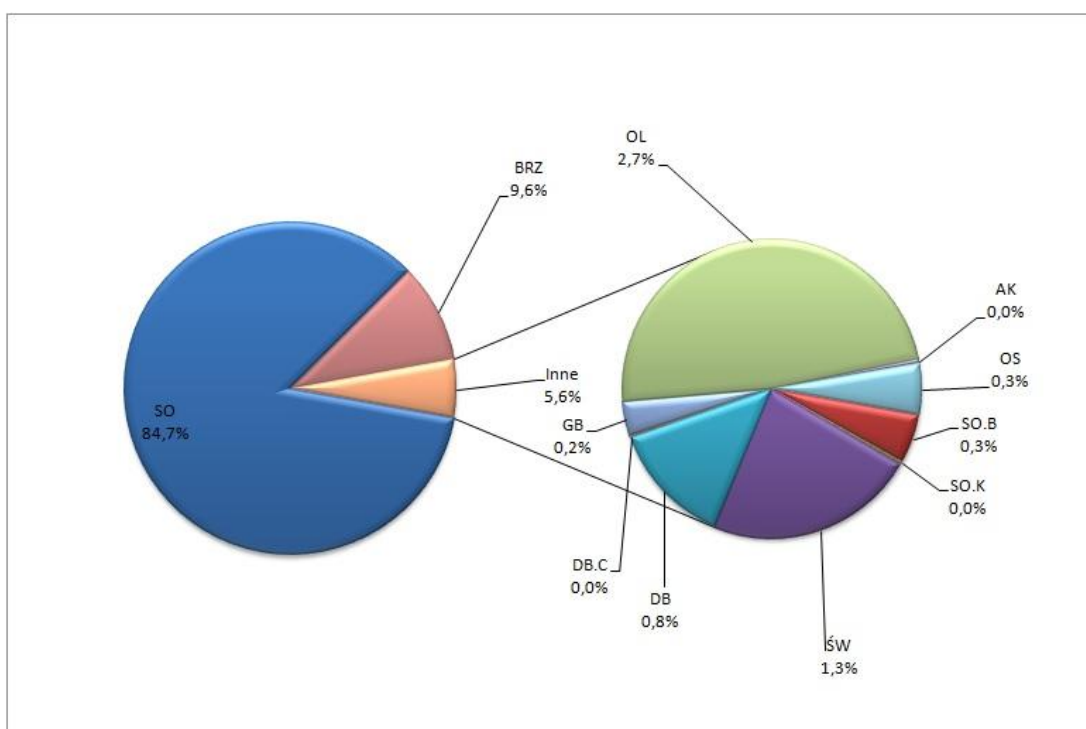
Siedliska borów mieszanych w terenie kraju oraz województwa zajmują ok. 30% powierzchni. Na terenie lasów objętych UPUL siedliska te stanowią aż ponad 70% wszystkich drzewostanów. Spośród gatunków panujących, dominantem powierzchniowym jest sosna (84,7%), a z pozostałych gatunków tylko brzoza zajmuje ponad 5% powierzchni.

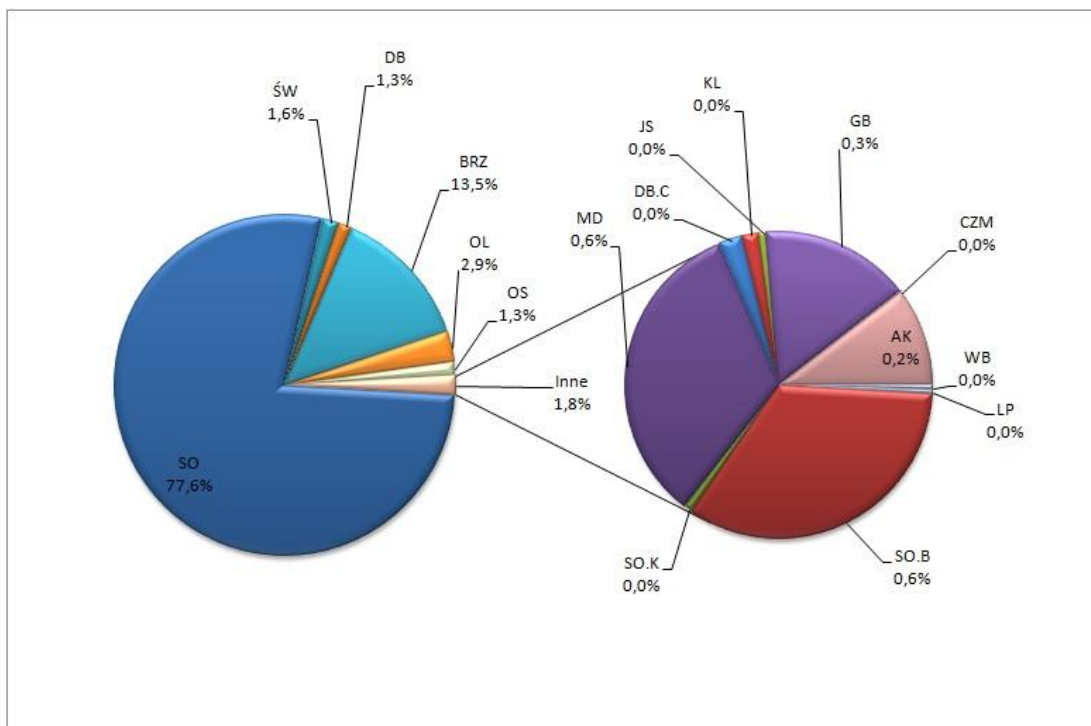
Wykres 3 Udział typów siedliskowych lasów

Wykres 4. Procentowy udział powierzchni w typów troficznych analizowanych drzewostanów (słupki fioletowe) na tle drzewostanów Polski (drzewostany nizinne – niebieskie słupki), drzewostanów prywatnych w całym kraju (drzewostany nizinne – czerwone słupki) oraz województwa mazowieckiego (zielone słupki)

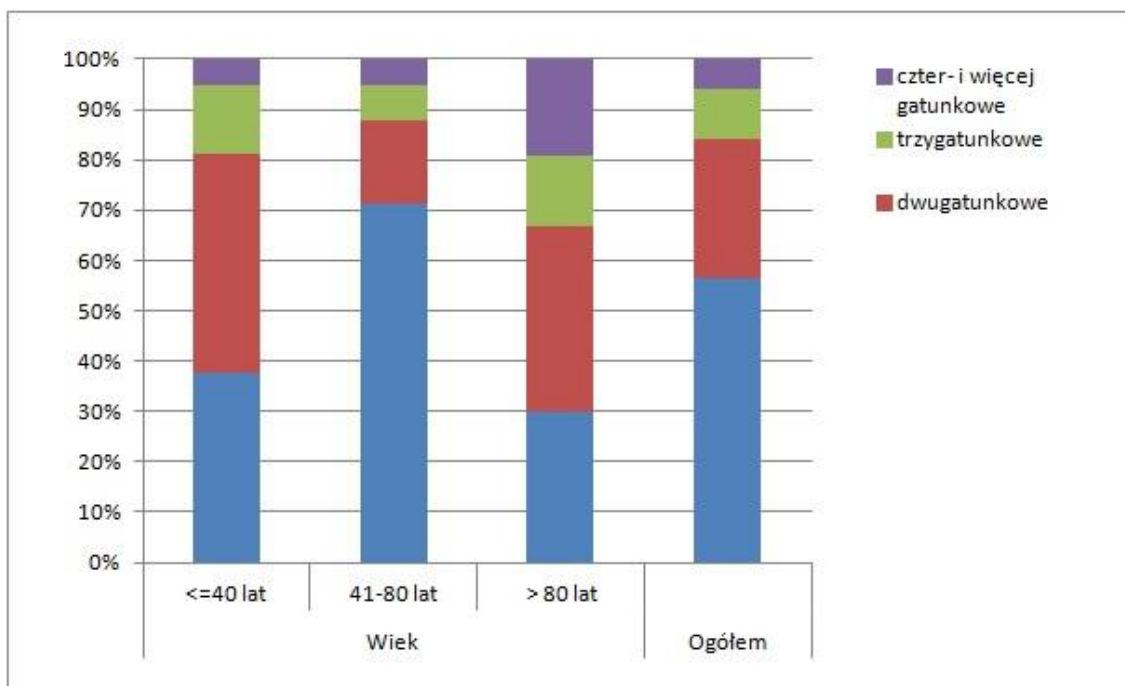

Wykres 5 Udział gatunków drzew panujących w lasach objętych opracowaniem UPUL

Wykres 6 Udział gatunków drzew wg rzeczywistego udziału w lasach objętych opracowaniem UPUL

Wiek oraz bogactwo trofia analizowanych drzewostanów są poniżej średniej dla kraju oraz średniej dla województwa. Głównymi gatunkami panującymi są sosna i brzoza, stanowiące 94,3% powierzchni drzewostanów według gatunków panujących i 91,1% według rzeczywistego udziału gatunków. Choć stwierdzono występowanie 17 gatunków drzew a 11 jako gatunków panujących, tylko ok. 10% lasów jest cztero i więcej gatunkowa. Najwyższy udział drzewostanów trzy i więcej gatunkowych występuje w V i wyższej klasie wieku. Drzewostany te stanowią jednak zaledwie 5,7% wszystkich drzewostanów. Najliczniej, szczególnie w III i IV klasie wieku, występują drzewostany jednogatunkowe. Średnio drzewostany 1 i 2 gatunkowe stanowią ponad 80% wszystkich analizowanych lasów w gminie Skórzec.

Wykres 7 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku

Aktualny stan, potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego gminy Skórzec

Przedstawiając aktualny stan środowiska na terenie objętym opracowaniem UPUL, największy nacisk położono na potencjalne zagrożenia zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Należy mieć na uwadze, że w środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka.

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki, określane jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

- Pochodzenie, jako: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;
- Charakter oddziaływania, jako: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;
- Długość oddziaływania, jako: okresowe, ciągłe;
- Rolę, jaką odgrywają w procesie degradacji, jako: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Z wieloletnich badań i obserwacji wynika, że równoczesne działanie różnych czynników stresowych osłabia odporność biologiczną poszczególnych ekosystemów powodując stałą, wysoką ich podatność na procesy destrukcyjne spowodowane okresowym nasileniem się choćby jednego z tych czynników.

Stan środowiska na terenie gmin Skórcze określono na podstawie danych:

1. Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2013 roku. WIOŚ Warszawa 2014,
2. Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2013. WIOŚ Warszawa 2014,
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skórcze. Siedlce 2013.

3.1.1 Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Na terenie gminy Skórcze szkodliwe zanieczyszczenia atmosferyczne powstają w skutek procesów naturalnych jak i działalności człowieka. Zanieczyszczenia szczególnie szkodliwe dla zdrowia ludzi, takie jak pył zawieszony PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren są głównie zanieczyszczeniami pochodzenia komunalnego czyli powstałego w skutek spalania paliwa stałego w celu ogrzania budynków mieszkalnych. Jest to głównie tzw. emisja powierzchniowa niska.

Substancje zanieczyszczające powietrze i źródła ich pochodzenia:

- pyły (spalanie paliw, unos pyłu przez wiatr, pojazdy procesy, technologiczne),
- dwutlenek siarki (spalanie paliw zawierających siarkę, procesy technologiczne),
- tlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne przy wysokiej temperaturze, transport),
- dwutlenek azotu (spalanie paliw i procesy technologiczne, transport),
- tlenek węgla (powstaje podczas niepełnego spalania),
- ozon (powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń (utleniaczy))
- benzo(a)piren (powstaje w trakcie niepełnego spalania, szczególnie w piecach o niskiej wydajności)
- ołów

Gmina Skórcze została zakwalifikowana do strefy mazowieckiej, dla której wykonano większość pomiarów jakości powietrza atmosferycznego.

Ocena ze względu na ochronę zdrowia

Stężenia SO₂ – dwutlenek siarki – poziomy stężenie tego zanieczyszczenia mieściły się poniżej poziomu dopuszczalnego zarówno dotyczącego wartości 1-godzinnych, jak i 24-godzinnych.

Stężenie NO₂ – poziomy stężenie NO₂ mieściły się poniżej wartości dopuszczalnych określonych dla 1-godziny i roku (stężenie średnioroczne). Strefa ta otrzymała klasę A.

Stężenia benzo(a)piranu – poziomy stężenie benzo(a)pirenu oznaczane w pyłe PM10 były wysokie. Najwyższe odnotowano na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. W wyniku klasyfikacji nadano strefie mazowieckiej klasę C.

Stężenia pyłu PM₁₀ – nie stwierdzono przekroczenia norm dla pyłu PM₁₀. Przydzielono klasę jakości A.

Stężenie ołowiu – nie stwierdzono przekroczenia norm dopuszczalnego stężenia ołowiu pod kątem ochrony zdrowia. Przydzielono klasę jakości A.

Stężenie ozonu – stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego w całej strefie oraz w gminie Skórzec na prawie 120km², lecz bez przekroczeń poziomu docelowego. W związku z powyższym dla całego województwa przydzielono klasę A i D2.

Stężenie CO – nie stwierdzono przekroczenia norm tlenku węgla w powietrzu. Przydzielono klasę jakości A.

Ocena ze względu na ochronę roślin

Ze względu na ochronę roślin, nie stwierdzono przekroczeń norm dla zanieczyszczeń: SO₂, O₃, NO₂/NO_x, CO, pyłu PM_{2,5}, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe PM₁₀. Nastąpiły przekroczenia wartości Ozonu w powietrzu.

3.1.2 Stan i zagrożenia gleb

Na obszarze gminy Skórzec występują gleby utworzone z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych, głównie z piasków oraz gleby, których skałą macierzystą są rzeczne i bagienne utwory holoceny. Pod względem typologicznym gleby są mało zróżnicowane. Na obszarze wysoczyzn przeważają gleby pseudobielicowe oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne: murszowomineralne oraz torfowe i murszowo-torfowe.

Pod względem składu mechanicznego gleby w gminie Skórzec są glebami piaskowymi. Zbudowane są głównie z piasków słabo gliniastych, a także piasków luźnych i piasków gliniastych lekkich. Gleby pseudobielicowe utworzone z piasków gliniastych lekkich występują na znacznych powierzchniach w północnej części gminy, we wsiach: Boroszków, Dąbrówka Wyłazy, Dąbrówka Stany, Stara Dąbrówka, Czerniejew, Ozorów, Skarżyn, Teodorów, Żelków. Gleby te zaliczane są do kompleksu żyniego bardzo dobrego. Gleby brunatne wyługowane i kwaśne zbudowane z piasków gliniastych lekkich występują w rejonie wsi: Skórzec, Dąbrówka Ług, Dąbrówka Stany, Skarżyn. Gleby te zaliczane są do kompleksu żyniego dobrego.

We wschodniej, południowej i południowo-wschodniej części gminy, poza obniżeniami terenu, występują gleby pseudobielicowe i brunatne utworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych. Gleby te zaliczane są do kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego. Ich stosunkowo rozległe płaty sąsiadują z glebami tworzącymi kompleks żyni dobry i bardzo dobry. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz gleby murszowo-mineralne. Na glebach tych zdecydowanie przeważa kompleks użytków zielonych średnich, tylko na niewielkich powierzchniach w

południowo-wschodniej i południowej części gminy trwałe użytki zielone zaliczane są do kompleksu słabego i bardzo słabego.

Zagrożenie dla gleb może stanowić przede wszystkim erozja, odpady i chemizacja rolnictwa, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzanie do gleby nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych, a także postępująca urbanizacja i zwiększająca się ilość odpadów i ścieków.

3.1.3 Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych

Wody powierzchniowe

Przeważająca część obszaru gminy Skórzec leży w zlewni rzeki Kostrzyń będącej lewobrzeżnym dopływem Liwca, który jest lewobrzeżnym dopływem Bugu. Tylko niewielka część wschodniego obszaru gminy należy do zlewni Muchawki, będącej także lewobrzeżnym dopływem Liwca. Muchawka wpływa do Liwca powyżej Kostrzyna. Rzeka Kostrzyń wykorzystuje rozciągające się południkowo obniżenie terenu w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Obniżenie to wykorzystywane jest także przez inne cieki do odprowadzania wody z wyżej położonych terenów wysoczyznowych. Lewobrzeżne dopływy Kostrzyna odprowadzają wodę również spoza terenu gminy. Ze wschodniej części gminy wody częściowo odpływają w kierunku wschodnim - do Muchawki. Tereny położone w rejonie m. Nowaki, Boroszków, Dąbrówka Niwka, Stara Dąbrówka, Dąbrówka Wyłazy, Żelków odwadniane są w kierunku Świdnicy będącej prawobrzeżnym dopływem Kostrzyna, wpływającej do Kostrzyna na terenie gminy Kotuń. Kostrzyń jest największą rzeką przepływającą przez gminę Skórzec. Jej źródła znajdują się w okolicach wsi Domanice, poza terenem gminy Skórzec, a ujście do Liwca w okolicach wsi Polków-Daćbogi. W górnym odcinku, od źródeł do mostu kolejowego na trasie Warszawa-Siedlce w gminie Kotuń, Kostrzyń został uregulowany w czasie II wojny światowej. Poniżej, od miejscowości Oleksin, aż do ujścia do Liwca, rzeka naturalnie meandruje. Część uregulowanego koryta Kostrzyna stanowi jednocześnie granicę gminy. Średni roczny przepływ Kostrzyna w przekroju wodowskazowym Jagodne (poza terenem gminy) wynosi 2,77 m³/s.

Na terenie gminy Skórzec największym dopływem Kostrzyna jest prawobrzeżny dopływ spod Gołębka, który wpływa do Kostrzyna w km 39,76, a powierzchnia jego zlewni wynosi 36,71 km². W km 2,87 dopływ spod Gołębka przyjmuje prawobrzeżny dopływ Skórczyk o powierzchni zlewni 15,88 km². Skórczyk często błędnie określany jest jako rów, tj. urządzenie wodne, a nie ciek z wodą płynącą. Poniżej dopływu spod Gołębka, Kostrzyń, w km 36,76, przyjmuje lewobrzeżny dopływ z Woli Wodyńskiej, w km 34,45 lewobrzeżny dopływ z Szostka, w km 28,04 lewobrzeżny dopływ z Lipin. Wymienione lewobrzeżne dopływy Kostrzyna odwadniają teren gmin sąsiednich. W km 24,82 do Kostrzyna uchodzi prawobrzeżny dopływ z Osińskiego o powierzchni zlewni 16,69 km², odwadniający południowy fragment terenu gminy Skórzec. Dolina Kostrzyna jest zmeliorowana, z liczną siecią rowów. Rzeka Kostrzyń stanowi wody płynące istotne dla rolnictwa i prawa właścicielskie w imieniu Skarbu Państwa w stosunku do jej wód wykonuje Marszałek Województwa Mazowieckiego, poprzez

wojewódzki zarząd melioracji i urządzeń wodnych. W zarządzie marszałka województwa znajdują się także pozostałe ciekie na terenie gminy Skórzec. Na terenie gminy znajdują się nieliczne bezodpływowe zbiorniki wodne (oczka wodne) częściowo poddane rekultywacji i pogłębieniu. We wsi Dobrzanów znajduje się kompleks stawów rybnych o powierzchni około 2 ha. Ponadto na terenie gminy występują niewielkie pojedyncze stawy.

Największym zagrożeniem dla czystości wód powierzchniowych mają bezpośrednie zrzuty ścieków komunalnych, (bytowo-gospodarczych), niedostateczne oczyszczanie ścieków oraz szereg powierzchniowych źródeł zanieczyszczenia, jak:

- niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i naturalnych oraz środków ochrony roślin,
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich niewłaściwego i nieodpowiednio dostosowanego do potrzeb stosowania na polach,
- niedostateczne rozwinięta infrastruktura odprowadzającej ścieki bytowo – gospodarcze, zwłaszcza w miejscowościach korzystających z wodociągów oraz na obszarach rekreacji, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej, usytuowanych w sąsiedztwie jezior,
- nieuporządkowana i niedostatecznie rozwinięta gospodarka ściekami opadowymi.

Wody gruntowe

Wg Atlasu Hydrogeologicznego Polski (pod. red. B. Paczyńskiego – Warszawa 1993) gmina Skórzec położona jest w obrębie makroregionu północno-wschodniego, regionu I – mazowieckiego, rejonu IA – mazowiecko-podlaskiego. W regionie tym użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Dolne piętro hydrostrukturalne reprezentują poziomy trzeciorzędowe (mioceni i oligoceni), zaś górne piętro tworzą powszechne i najczęściej użytkowane poziomy systemy czwartorzędowe. Poziom trzeciorzędowy na tym terenie stanowi fragment jednego z głównych zbiorników wód podziemnych – GZWP nr 215 subniecka warszawska. Utworami wodonośnymi są oligocenijskie piaski glaukonitowe występujące na głębokości średnio 180 m p.p.t. W tej części zbiornika GZWP nr 215 wprowadzono wysoką ochronę (OWO) z uwagi na dobrą izolację poziomu z wodami o dobrej i trwałej jakości, ale o ograniczonych zasobach.

Wody pierwszego poziomu wodonośnego, występujące w utworach czwartorzędowych, stwierdza się na różnych głębokościach. Głębokości te są uzależnione od ukształtowania terenu oraz od występowania i głębokości zalegania utworów nieprzepuszczalnych. Na obszarach wysoczyznowych, zwierciadło pierwszego poziomu wodonośnego występuje na różnych głębokościach i jest zależne od wyniesienia ponad okoliczne dna dolin oraz układu warstw nieprzepuszczalnych. W północnej i środkowej części gminy poziom ten zalega na głębokości poniżej 3 m p.p.t.

Występowanie bagien, mokradeł i torfowisk wiąże się z płytkim zaleganiem wód gruntowych. Spotykamy je w obrębie dolin i innych obniżen terenu. Niezbyt głęboko wcięte koryta rzek oraz niewielkie nachylenie terenu w dolinach powodują słabe drenowanie gruntu. Zwierciadło wód pierwszego poziomu wodonośnego na obszarach dolin, obniżen i zagłębien bezodpływowych, występuje na głębokości zazwyczaj do 1 metra od powierzchni terenu. Jest ono zasilane głównie przez opady atmosferyczne oraz zależy od stanu wód w ciekach i rowach melioracyjnych. W dolinach rzecznych i w obniżeniach terenu pierwszy poziom wodonośny jest pozbawiony izolacji. Na części obszarów wysoczyznowych poziom wodonośny jest słabo izolowany. Wody poziomu czwartorzędowego, które nie są izolowane lub słabo izolowane warstwą trudno przepuszczalną o niewielkiej miąższości, narażone są na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego i komunalnego, co powoduje ich skażenie bakteriologiczne i chemiczne.

3.1.4 Zagrożenia dla ekosystemów leśnych

Zagrożenia abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Związane są one z występowaniem anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów i wiatrów), okresowym obniżeniem poziomu zalewania wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy, późnymi wiosennymi i wczesnymi jesiennymi przymrozkami.

Pośród zagrożeń abiotycznych występujących na omawianym terenie, zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- *Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu*

Silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym. Szczególnie narażone są drzewostany pogradowe i uszkodzone. Aby zniwelować powstanie szkód, należy przede wszystkim dbać o dobrą kondycję lasów.

Na terenie gminy Skórzec zinwentaryzowano szkody od wiatru na 1 działce o łącznej powierzchni 1,82 ha. Wiatrołomy i wiatrołomy zajmowały od 20% powierzchni działki.

- *Okiść śniegowa*

Występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych – łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są młode, przerzedzone drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach borowych.

Nie stwierdzono szkód od okiści.

- *Zakłócenie gospodarki wodnej*

Istotnym zagrożeniem, w szczególności dla lasów, powodującym osłabienie naturalnej odporności drzewostanów jest niedobór wody, spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata zwierząt.

Nie stwierdzono jednoznacznych szkód od okiści.

- *Zmrozowiska*

Są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie powiatu potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w bocznych dolinkach niewielkich cieków wodnych.

Nie stwierdzono szkód od zmrózenia

Zagrożenia biotyczne

Na terenie gminy Skórzec stwierdzono szkody od zwierzyny na działce o powierzchni 0,43 ha, gdzie zgryzieniu uległ dąb w 1 klasie wieku 9 lat

Zagrożenie pożarowe

Realnym zagrożeniem obszarów leśnych są pożary, szczególnie w okresie wczesnej wiosny oraz długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim. Stan zagrożenia pożarowego obszarów leśnych jest przede wszystkim wynikiem wzrastającej ich penetracji przez ludność i nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem w lesie lub na gruntach sąsiadujących z lasami. Problem stanowi również wypalanie traw.

Lasy położone na terenie gminy Skórzec należą do I kategorii zagrożenia pożarowego (zagrożenie duże). Od właścicieli lasów wymagane jest dbanie o stan sanitarny lasów poprzez realizację wskazań gospodarczych. Przy wydzieleniach leżących przy drogach publicznych zalecane jest założenie i utrzymanie pasów ppoż typu A (pas drzewostanu o szerokości 30 m, przyległy do granicy pasa drogowego albo obiektu, pozbawiony martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzęsanych ściętych lub powalonych drzew).

3.1.5 Zagrożenia antropogeniczne

Całokształt planowych i bezplanowych, bezpośrednich i pośrednich oddziaływań ludzkich wywołujących zmiany w środowisku i szacie roślinnej nazywamy antropopresją. O zagrożeniach antropogenicznych mówimy, gdy oddziaływania te wpływają znacząco negatywnie na przyrodę i środowisko. Pośrednie oddziaływanie ma wpływ na zanieczyszczenia wód, gleby czy powietrza. Z kolei bezpośrednio negatywne działanie człowieka przejawia się głównie w szkodnictwie leśnym.

Hałas

Zagrożenie hałasem charakteryzuje się dużą powszechnością występowania i najczęściej jest pochodną szeregu niekorzystnych czynników, takich jak m.in. urbanizacja, duże zagęszczenie tras komunikacyjnych czy intensywny rozwój ośrodków przemysłowych.

Dane charakteryzujące stan sieci drogowe:

- długość dróg wojewódzkich – 12,3 km o nawierzchni asfaltowej,
- długość dróg powiatowych – 35,8 km o nawierzchni asfaltowej – 28,7 km,
- długość dróg gminnych – 64,0 km o nawierzchni asfaltowej – 30 km.

Ogólna długość dróg publicznych na terenie gminy Skórzec wynosi 112 km w tym o nawierzchni asfaltowej 71 km.

Wskaźnik gęstości dróg publicznych na terenie gminy Skórzec wynosi – 94 km/100 km².

Wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni asfaltowej wynosi 60 km/100 km².

Wskaźnik długości dróg o nawierzchni asfaltowej do ogólnej długości dróg wynosi 64 %.

Brak jest kompleksowych badań poziomu hałasu w gminie Skórzec.

Pole elektromagnetyczne

Głównymi źródłami sztucznych pól elektromagnetycznych są: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, stacje przekaźnikowe, stacje radiolokacyjne i obiekty radiokomunikacyjne takie jak stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych a także komputery, telewizory, lodówki itp.

Zakres dopuszczalnych częstotliwości jest ściśle określony dla różnych miejsc dostępnych dla ludzi i terenów mieszkalnych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 30.10.2003 r. (Dz.U. Nr 192, poz.1883).

Brak jest kompleksowych badań poziomu pola elektromagnetycznego w gminie Skórzec.

Istniejące formy ochrony przyrody na terenie których znajdują się działki objęte UPUL

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku w myśl której, obiekty i obszary podlegające prawnej ochronie zalicza się do form ochrony przyrody, takich jak (art. 6.ust.1): parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów.

Spośród obszarowych form ochrony przyrody, na terenie działek ewidencyjnych objętych opracowaniem upul obecne są:

Obszary Natura 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Kostrzyna PLB 140009

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Siedlecko-Węgrowski OChK

3.1.6 Obszary Natura 2000

Sieć Natura 2000 jest systemem obszarów chronionych, który ma zapewnić zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz trwałość flory i fauny Europy. Europejska Sieć Ekologiczna (Natura 2000) działa w sposób spójny merytorycznie i organizacyjnie na terenie wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Każde z państw ma obowiązek wyznaczyć zasięgi obszarów na swoim terytorium oraz wydać zarządzenia, które pozwolą na spełnienie celu Dyrektywy, czyli zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny.

- obszary specjalnej ochrony ptaków – Obszary specjalnej ochrony (OSO) zidentyfikowane na podstawie kryteriów zawartych w Dyrektywie Rady 2009/147/WE tzw. „Ptasiej”
- specjalne obszary ochrony siedlisk – Specjalne obszary ochrony (SOO) zidentyfikowane na podstawie kryteriów zawartych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG tzw. „Siedliskowej”.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Kostrzyń PLB 140009

Zajmuje obszar 14376 ha. Ostoja obejmuje dolinę rzeki Kostrzyń wraz z łąkami, mokradłami i kompleksami stawów rybnych, oraz otaczające ją lasy łęgowe, olsy i zespoły zarośli. Obszar jest ekstensywnie użytkowany rolniczo i otaczają go w większości pola uprawne. Występuje tu co najmniej 20 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, 3 gatunki zostały zamieszczone na liście zagrożonych ptaków w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Lasy zajmują 22,81% powierzchni ostoi.

Przedmiotami ochrony na terenie OSO są

- dziwonia *Carpodacus erythrinus*
- rybitwa czarna *Chlidonias Niger*
- derkacz *Crex crex*
- podróżniczek *Luscinia svecica*
- zielonka *Porzana parva*

Spośród gatunków ptaków wymienionych w Standardowym Formularzu Danych, gatunkami związanymi z siedliskami leśnymi w okresie rozrodczym są:

- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
- orlik krzykliwy *Clanga pomarina*
- bielik *Haliaeetus albicilla*
- bocian czarny *Ciconia nigra*
- żuraw *Grus grus*

3.1.7 Obszary Chronionego Krajobrazowe

Tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Siedlecko-Węgrowski OChK

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr VII/32/77 z dnia 10 czerwca 1977 r., nowelizowany Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach Nr XVII/99/86, oraz Rozporządzeniem Nr 31/98 Wojewody Siedleckiego z 10.06.1998 r.

Celem ochrony jest ochrona terenów o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar rozciąga się na Wysoczyźnie Siedleckiej między Siedlcami a Węgrowem na powierzchni ok. 35800 ha. Jest to obszar w województwie mazowieckim, w gminach: miasto Siedlce, Siedlce, Mokobody, Skórzec, Suchożębry, Grębków, Wierzbno, Wiśniew. W obszarze tym leżą m.in. rezerваты przyrody „Gołobórz” i „Stawy Broszkowskie” oraz wiele pomników przyrody. Przez niemal cały obszar przepływa rzeka Liwiec. Krajobraz ma charakter rolniczy.

3.1.8 Pomniki przyrody

Pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (wg Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie gminy Skórzec objęto ochroną w formie pomników przyrody 2 jesiony wyniosłe. Oba położone są w zabytkowym parku wiejskim w Grali.

3.1.9 Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Chronione rośliny i grzyby

W trakcie prac terenowych nie odnotowano występowania roślin i grzybów chronionych wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014, poz. 1409) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014, poz. 1408) na terenie lasów objętych opracowaniem UPUL.

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć pielęgnacyjnych i rębnych na pozostałe, występujące w niższych warstwach lasu gatunki roślin, ze względów zarówno hodowlanych jak i ochronnych, zaleca się wykonywanie zabiegów pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą przy pełnej pokrywie śnieżnej. Działania te zapewnią znaczne zmniejszenie uszkodzenia płatów z roślinnością.

Według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie działek objętych opracowaniem UPUL na chwilę obecną nie zinwentaryzowano stanowisk roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową znajdujących się na gruntach osób fizycznych i wspólnot gruntowych.

Chronione gatunki zwierząt

Według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie działek objętych opracowaniem UPUL na chwilę obecną brak jest stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową znajdujących się na gruntach osób fizycznych i wspólnot gruntowych. Na terenie gminy Skórzec znajduje się stanowisko traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*

W trakcie prowadzonych prac taksacyjnych nie zlokalizowano miejsce występowania gatunków zwierząt chronionych wg. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2014 poz. 1348).

Stanowiska ptaków objętych ochroną strefową

Bezpośrednio na terenie działek objętych opracowaniem UPUL w gminie Skórzec nie stwierdzono gniazd gatunków objętych ochroną strefową. Na podstawie danych dostarczonych przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska także brak stanowisk ptaków objętych ochroną strefową.

3.1.10 Siedliska przyrodnicze poza obszarem Natura 2000

Poza obszarami Natura 2000 nie wykazano siedlisk przyrodniczych.

Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji UPUL

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu na terenie obrębów ewidencyjnych w gminie Skórzec powstały przede wszystkim przez pryzmat potrzeb ekologicznych środowiska leśnego. Zapisy umieszczone w UPUL mają zapewnić racjonalną gospodarkę leśną na terenach własności prywatnej. Formułowane są w sposób mający zapewnić zminimalizowanie kolizji pomiędzy ochroną przyrody a gospodarką w lasach. Niemniej jednak, podczas prowadzenia prac nad projektem przedmiotowych planów, główny problem z punktu widzenia ochrony przyrody, stanowiło wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebą zapewnienia właścicielom lasów możliwości użytkowania rębego, a koniecznością pełnienia przez lasy funkcji ekologicznych. Zjawisko to szczególnie nasila się w przypadku lasów własności prywatnej pozostających w zasięgu

obszarowych form ochrony przyrody, w szczególności drzewostanów zlokalizowanych na terenie Obszarów Natura 2000.

Ustalone dla lasów niepaństwowych wieki rębności gatunków są niższe niż w przypadku lasów państwowych. Ponadto, przyjmuje się dla gatunku głównego drzewostanu minimalnej wiek wyrębu wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku, w wysokości znacznie niższej niż ma to miejsce w lasach państwowych: So, Św, Lp – 80 lat, Brz, Ol – 60 lat, Bk-100 lat, Db, Js, Wz – 120 lat, Os – 40 lat, Tp – 30 lat.

Problem dla ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do wydziałów pozostających w granicach obszarowych form przyrody takich jak Obszary Natura 2000, stanowić może planowanie użytkowania naruszającego strukturę wiekową czy gatunkową danego drzewostanu. W przypadku wydziałów objętych opracowaniem UPUL na omawianym terenie problem ten jest jednak nieznaczący, gdyż projektowane zalecenia nie naruszają w stopniu znaczącym struktury drzewostanów.

Co więcej na terenie OSO Dolina Kostrzynia przedmiotami ochrony są gatunki ptaków lęgowe na terenach otwartych. W związku z powyższym planowane działania na terenach leśnych będących w granicach obszaru nie mają wpływu na przedmioty ochrony. Największy negatywny wpływ na OSO Dolina Kostrzynia mogłyby mieć planowane zalesienia terenów otwartych, których planowanie nie leży w zakresie pracy UPUL.

Problemem istotnym z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL jest również nadmierna eksploatacja runa leśnego, czy też bezprawny wyręb i kradzież drewna w lasach objętych opracowaniem. Pierwsze dwa działania, stanowić mogą bezpośrednie zagrożenie dla zachowania płatów roślin chronionych oraz zasobów drzewnych na terenie lasów własności prywatnej. Zapisy UPUL zalecają bowiem prowadzenie gospodarki leśnej w ściśle określony sposób, uwzględniając konieczność przestrzegania terminów czy też wielkości i technik pozyskania drewna. Samowola w eksploatacji zasobów leśnych zarówno przez właścicieli, jak i osoby obce powoduje, iż ochrona przyrody na terenach, dla których zaprojektowano przedmiotowy plan, pomimo szeregu zaleceń dla gospodarki leśnej, może niemal nie funkcjonować.

Bardzo ważne z punktu widzenia realizacji zapisów UPUL wydają się być również problemy związane z rozpoznaniem walorów przyrodniczych i wynikającym z nich właściwym planowaniem ochrony przyrody na urządzanych terenach. Przejawia się to głównie w niekompletnej wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach własności prywatnej.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji UPUL

Obecny stopień przekształcenia środowiska naturalnego przez człowieka, zanieczyszczenie środowiska powoduje konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która przede wszystkim nastawiona jest na zapewnienie ciągłości istnienia lasów oraz maksymalizację ich stabilności.

Realizacja wskazań gospodarczych zawartych w UPUL ma szczególne znaczenie w przypadku lasów własności prywatnej. W lasach własności prywatnej od dziesięcioleci gospodarka leśna nastawiona jest w dużej mierze na pozyskiwanie drewna. Aktualnie, zachowanie właściwego stanu lasów prywatnych uzależnione jest od prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, równoważącej potrzeby eksploatacyjne z ochroną cennych przyrodniczo fragmentów lasu, opartej o Uproszczone Plany Urządzenia Lasu.

Prowadzenie prac gospodarczych zgodnie z zapisami UPUL pozwoli na zrównoważony i trwały rozwój drzewostanów, oraz o utrzymanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej na analizowanych działkach. W związku z wysokim udziałem 1 lub 2 gatunkowych (przeważnie sosna lub brzoza), proponowane zabiegi pozwolą w odpowiedni sposób kształtować drzewostan zwiększając z jednej strony jego produktywność, z drugiej odporność na czynniki biotyczne i abiotyczne. W przypadku zazwyczaj niewielkich działek w mocno rozdrobnionych i niedużych kompleksach leśnych nie ma praktycznie możliwości prowadzenia drzewostanów bez dobrze zaplanowanych zabiegów.

Podsumowując, brak realizacji zapisów projektu planu, może spowodować:

- utratę kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu,
- zagrożenie trwałości lasu, w przypadku zbyt dużego, niekontrolowanego pozyskania drewna nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i przyrostu spodziewanego,
- nieplanowaną, rabunkową gospodarkę leśną, przyczyniającą się do zubożenia bioróżnorodności,
- zubożenie siedlisk oraz ich niekorzystne przekształcenie,
- pogorszenie możliwości rozwoju młodego pokolenia,

4. Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko i Obszary Natura 2000

Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

4.1.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym.

Zaleca się wprowadzanie domieszek, np.: gatunków miododajnych, stosowanie projektowanych składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych gospodarczych typów drzewostanów, wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki. Ponadto, zaleca się planowanie wzrostu udziału rodzimych gatunków, zróżnicowanie struktury gatunkowej w obrębie drzewostanu, ochronę cennych starodrzewów, a także pojedynczych drzew oraz biotopów.

W przypadku prowadzenia cięć rębniami zupełnymi, które zgodnie z wiedzą leśną są najlepszym sposobem odnowienia drzewostanów na wielu siedliskach borowych (a takie głównie występują na opisywanym terenie), zmieniać się będzie skład gatunkowy zespołu roślin i zwierząt bytujących na danej działce. Okresowo różnorodność biologiczna może się zmniejszyć, lecz jeżeli potraktujemy cały wskazany obszar jako jedną funkcjonalną całość, lokalne zmiany nie powinny mieć realnego wpływu na różnorodność biologiczną.

Co więcej podczas prac taksacyjnych, ani na podstawie danych uzyskanych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, nie stwierdzono występowania na działkach objętymi pracami endemicznych gatunków roślin i zwierząt które wymagałyby radykalnej zmiany przyjętych zasad prowadzenia gospodarki leśnej, lub które wymagały przesiedleń lub innych zabiegów ochronnych.

4.1.2 Oddziaływanie na ludzi i zdrowie

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz udostępnianie lasu umożliwia społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie pożądaną przez prywatnych właścicieli lasów możliwość pozyskania surowca drzewnego.

Realizacja uproszczonych planów urządzenia lasu ma na celu zachowanie trwałości i dobrej kondycji drzewostanów jako jednego z elementów środowiska naturalnego. Szata roślinna wpływa pozytywnie na stan środowiska. Jest ściśle związana z zachowaniem równowagi w środowisku. Ma wpływ na czystość powietrza między innymi przez możliwość asymilacji dwutlenku węgla, dobrą jakość wody, a także może pełnić funkcje ekranów akustycznych i osłony od wiatru. Zachowanie równowagi w środowisku przyrodniczym i tworzenie naturalnych barier ochronnych warunkuje dobry stan środowiska życia i tym samym zmniejsza ryzyko wystąpienia epidemii. Dodatkowo umożliwienie korzystania z zasobów przyrody jakim jest między innymi pozyskiwane drewno daje szansę na polepszenie warunków życia. Dlatego też racjonalne gospodarowanie lasami poprzez pozytywny wpływ na środowisko, ma również pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

4.1.3 Oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Rośliny i grzyby

Oddziaływanie UPUL na rośliny runa występujące na terenie objętym opracowaniem oceniono jako neutralne, pod warunkiem stosowania się do zaleceń zawartych w uproszczonych planach urządzenia lasu.

W trakcie prac terenowych na terenie lasów objętych opracowaniem UPUL nie zainwentaryzowano roślin chronionych z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014, poz. 1409) ani Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408).

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć pielęgnacyjnych i rębnych na pozostałe, występujące w niższych warstwach lasu gatunki roślin, ze względów zarówno hodowlanych jak i ochronnych, zaleca się wykonywanie zabiegów pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą przy pełnej pokrywie śnieżnej. Działania te zapewnią znaczne zmniejszenie uszkodzenia płatów z roślinnością.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają rozległego charakteru, odnoszą się bowiem jedynie do konkretnych wydzieleń. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL nie wpływają zatem na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach rośliny, w szczególności potencjalne rośliny chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą generowały negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do roślin cennych mogących potencjalnie występować na terenie lasów, ani gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL.

Zwierzęta

Według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie obrębów objętych opracowaniem UPUL na chwilę obecną brak jest stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową znajdujących się na gruntach osób fizycznych i wspólnot gruntowych.

W trakcie prowadzonych prac taksacyjnych nie zlokalizowano miejsce występowania gatunków zwierząt chronionych wg. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2014 poz. 1348).

Mając jednak na uwadze możliwość potencjalnego wpływu planowanych zabiegów na cenne gatunki zwierząt bez wskazanej lokalizacji, należy przede wszystkim bezwzględnie przestrzegać prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej oraz przestrzegać przepisów prawa dotyczących ochrony gatunkowej.

W celu ograniczenia potencjalnie negatywnego wpływu planowanych zabiegów na gatunki owadów, płazów, gadów i małych ssaków, związanych ze środowiskiem leśnym

należy przede wszystkim zadbać o ochronę potencjalnych miejsc ich występowania podczas prowadzenia prac leśnych. Dlatego też zaleca się pozostawienie drzew z gniazdami ptaków wraz z osłoną drzewostanu o pow. 0,02 ha oraz pozostawienia drzew dziuplastych (martwych i żywych). Należy dążyć do pozostawienia martwego drewna w ilości co najmniej 3% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków (głównie dzięciołów), a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów. W przypadku występowania gatunków ptaków gniazdujących, zaleca się wykonanie cięć gospodarczo-pielęgnacyjnych poza okresem lęgowym ptaków tj. od połowy października do końca lutego.

Zaleca się pozostawienie kłód i martwego drewna. Ponadto, w celu urozmaicenia bazy pokarmowej np. trzmieli, zaleca się w trakcie planowania składów gatunkowych drzewostanów uwzględniać w nich również gatunki biocenotyczne.

Ochrona przyrody

W odniesieniu do leśnych gatunków ptaków należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach roku. Przede wszystkim należy przestrzegać terminów wykonywania cięć, ograniczając je w miarę możliwości do miesięcy poza okresem lęgowym, zapewniając zachowanie potencjalnych populacji ptaków na danym terenie. W przypadku stwierdzenia przez nadzorcę dużych gniazd na drzewach, zaleca się zgłosić zaistniały fakt to do KOO (Komitet Ochrony Orłów), lub OTOP (Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków). Do czasu otrzymania ekspertyzy należy wstrzymać się z zaplanowanymi w danym wydzieleniu cięciami.

Zgodnie z art. 52 ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004r., w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone (...) odstępstwa od zakazów, dotyczące:

usuwania gniazd od 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków, gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

Zalecane w UPUL terminy wykonywania zabiegów zgodne są z terminami wynikającymi z ogólnie przyjętych zasad hodowli lasu, natomiast konieczność działań takich jak m.in.: pozostawianie w drzewostanach martwego drewna, kęp starodrzewów, drzew dziuplastych czy pozostawiania stref nie użytkowanych cięciami zupełnymi wokół zbiorników wodnych, rzek i jezior zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

W przypadkach uzasadnionych, zaleca się pozostawienie kęp starodrzewu na zrębach o powierzchni powyżej 1 ha, pamiętając, że powierzchnia pozostawionych fragmentów starodrzewu nie powinna być jednostkowo mniejsza niż 6 arów i łącznie nie większa niż 5% powierzchni manipulacyjnej pasa zrębowego, strefy lub smugi.

Zabiegi projektowane w ramach UPUL dla lasów własności prywatnej są zgodne zarówno z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jak i zasadami hodowli

lasu. Z tego względu oddziaływanie na stan populacji gatunków zwierząt, w tym potencjalnych, migrujących gatunków chronionych oceniono jako neutralne, pod warunkiem jednak stosowania się do zaleceń mających na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków planowanych zabiegów.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL dotyczą jedynie wydzieleń objętych opracowaniem, nie wpływają zatem na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalne zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL.

4.1.4 Oddziaływanie na wodę

W UPUL nie zaplanowano działań znacząco wpływających na stan zasobów wodnych. Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną negatywnie na zdolność retencyjną drzewostanów. Wpływ realizacji zapisów UPUL na wodę oceniono jako znikomy i pomijalny, a skutki realizacji zadań wynikających z UPUL mają charakter neutralny.

4.1.5 Oddziaływanie na powietrze

Działania zapisane UPUL nie będą wpływać negatywnie na powietrze. Zabiegi wykonywane są miejscowo, przy niewielkim użyciu ciężkiego sprzętu (stosuje się głównie pilarki, kosy spalinowe, ciągniki rolnicze lub leśne). Spaliny wprowadzane są w rozproszeniu czasowym (prace pozyskaniowe – około 2 tygodni w jednym wydzieleniu, prace hodowlane – kilka godzin) i przestrzennym.

Wpływ zabiegów zapisanych w projekcie planu na powietrze należy uznać za nieznaczący i niezauważalny. Skutki realizacji zadań zaplanowanych w UPUL będą neutralne.

4.1.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Rozpatrując wpływ projektowanego planu w ujęciu krótkoterminowym zauważa się negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w szczególności na pokrywę gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna oraz przegotowaniem powierzchni do odnowienia. Przy zastosowaniu odpowiednich technik pozyskania i transportu drewna, w perspektywie długoterminowej, realizacja zapisów UPUL będzie miała pozytywny wpływ na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej zabezpieczając ją przed erozją.

Mając na uwadze przewagę pozytywnych aspektów oddziaływania nad negatywnymi, skutki realizacji zaplanowanych w UPUL wskazań, w odniesieniu do powierzchni ziemi będą miały charakter potencjalnie pozytywny.

4.1.7 Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja zapisów UPUL stwarza możliwość kształtowania strefy przejściowej między lasem a terenem otwartym, co korzystnie wpłynie na zachowanie dotychczasowego, chronionego prawnie krajobrazu.

Rozpatrując skutki realizacji UPUL w ujęciu długoterminowym, będą one miały charakter potencjalnie pozytywny. Uzasadnieniem oceny jest fakt, iż kształtowanie ekotonu oraz utrzymywanie ciągłości trwania lasów w krajobrazie całej gminy Kamionka Wielka przeważa zdecydowanie nad krótkotrwałym negatywnym wpływem cięć rębnych, koniecznych do stworzenia dogodnych warunków wzrostu młodemu pokoleniu lasu.

4.1.8 Oddziaływanie na klimat

Realizacja zadań zawartych w UPUL nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach, potencjalnie mogą wpływać jedynie na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. Oddziaływanie UPUL na klimat można określić jako nieznaczące i niezauważalne, stąd w końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z UPUL w odniesieniu do klimatu będą miały charakter neutralny.

4.1.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Uproszczone plany urządzenia lasu wyznaczają ramy do prowadzenia gospodarki na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych oraz trwałości lasu. Zapisane są w nim etaty użytkowania wyliczone na podstawie algorytmów matematycznych. Etaty użytkowania są wielkościami które pozwalają wnioskować, czy zasoby drzewne nie zostaną zmniejszone oraz będą zachowane wszelkie możliwe funkcje lasów.

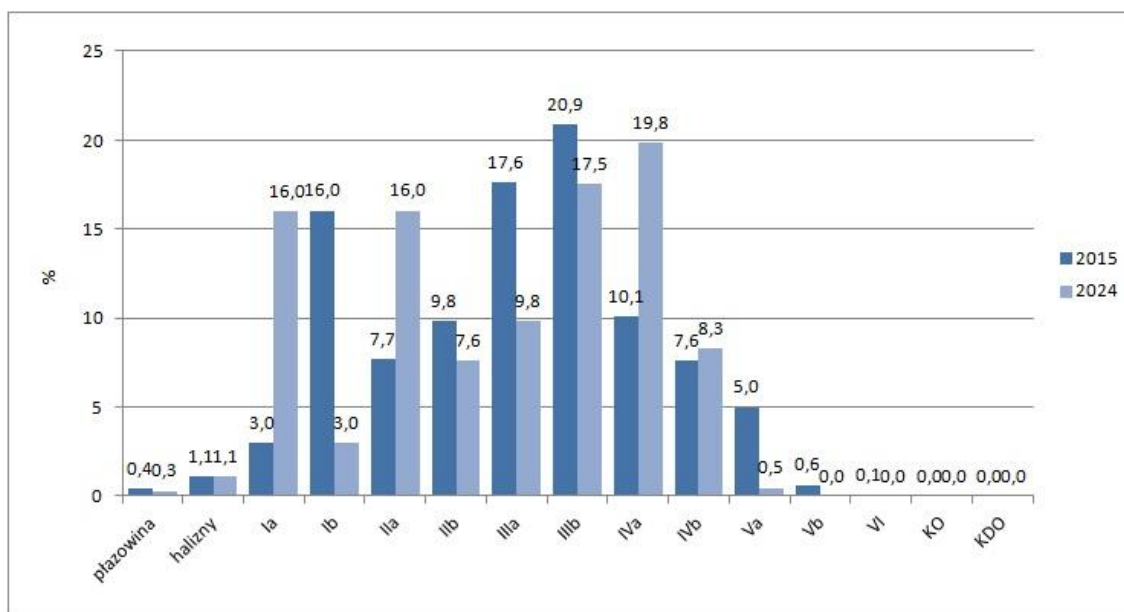
Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji lasu (Dz.U. 2012, poz. 1302) etat cięć w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnych wynikający z potrzeb pielęgnacyjnych oraz stanu sanitarnego lasu nie powinien przekraczać 20% miąższości wskazanej w UPUL. Etat cięć w drzewostanach rębnych wynika natomiast z potrzeb hodowlanych.

W lasach własności prywatnej ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębnych została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Przyjęty etat cięć przedrębnych jest zgodny z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu, realizacja zapisów UPUL nie spowoduje zatem zmniejszenia zapasu produkcyjnego.

Tabela 2 Wykaz przyjętych etatów w obrębach objętych opracowaniem upul

Tabela 2 Wykaz przyjętych etatów w obszarach objętych opracowaniem				
Lp.	Gmina	Obręb	Przyjęty etat [m3]	Maksymalna miąższość do pozyskania [m3]
1	Skórzec	Boroszków	1333	1333
2		Czerniejew	1401	1407
3		Dąbrówka-Ług	18478	18478
4		Dąbrówka-Niwka	3486	3486
5		Dąbrówka-Stany	1561	1561
6		Dąbrówka-Wyłazy	2191	2191
7		Dobrzeńców	5447	5463
8		Drupia	6471	6471
9		Gołębek	4053	4053
10		Graża-Dąbrowizna	4958	4958
11		Kłodzkie	1088	1098
12		Nowaki	1557	1557
13		Ozorów	33615	33634
14		Skarżyn	4072	4072
15		Skórzec	847	847
16		Stara Dąbrówka	65	138
17		Teodorów	1237	1237
18		Trzciniec	861	874
19	Wólka Kobyla	1615	1615	
17	Żebrak	6194	6194	
18	Żelków	0	0	
RAZEM			100530	100667

W wyniku realizacji zadań zaplanowanych dla lasów własności prywatnej w UPUL, średni wiek drzewostanu zmniejszy się i pod koniec obowiązywania UPUL wynosić będzie 44 lat (względem 48 lat w 2015 r.), przy zapasie 151 m³/ha (spadek ze 196m³). Największe zmiany w strukturze wiekowej zajdą między w klasach IIa, IIIa oraz IVa. Nastąpi zmiana powierzchniowego udziału klas od V do VI. W związku z planowanymi w UPUL cięciami rębными i prowadzonymi po nich odnowieniami, zwiększy się powierzchniowy udział drzewostanów w klasie wieku Ia. Obniżenie wieku oraz zapasu wynika z prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z potrzebami hodowlanymi drzewostanów. Obecna struktura wiekowa daleka jest od preferowanej w drzewostanach pod zarządem PGL Lasy Państwowe. Z tego powodu, mimo właściwie zaplanowanych zabiegów oraz etatu cięć nigdy nie przekraczającego potrzeb hodowlanych, po 10 latach od obowiązywania UPUL średni wiek oraz zasobność obniżą się. Skutkiem realizacji zadań wynikających z UPUL będzie przede wszystkim zachowanie ciągłości trwania lasów własności prywatnej oraz maksymalizacja ich stabilności na terenie objętym opracowaniem. Z tego względu, skutki realizacji zapisów UPUL w odniesieniu do zasobów naturalnych będą pozytywne.

Wykres 8 Zestawienie przewidywanego procentowego udziału powierzchniowego klas wieku na początku i pod koniec obowiązywania UPUL

4.1.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Realizacja zapisów UPUL nie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na zabytki i dobra kultury zlokalizowane w sąsiedztwie drzewostanów objętych opracowaniem. Ponadto, zapisy UPUL nie odnoszą się zarówno bezpośrednio jak i pośrednio do zabytków architektury ustanowionych na terenie gminy. Czynności wynikające z założeń UPUL nie obejmują także działań w zabytkowych parkach.

Z tego względu, skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.

4.1.11 Zestawienie zbiorcze wpływu realizacji założeń UPUL na środowisko

Tabela 3 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
1.	Różnorodność biologiczna	krótkoterminowe	bz	0	0	-	-	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	+	+	
2.	Ludzie	krótkoterminowe	bz	+	+	+	+	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	+	
		długoterminowe	bz	+	0	0	+	
3.	Zwierzęta	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	-	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	0	0	+	

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
4.	Rośliny	krótkoterminowe	bz	(+)	0	0	-	0
		średnioterminowe	bz	(+)	0	0	0	
		długoterminowe	bz	(+)	(+)	(+)	+	
5.	Woda	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
6.	Powietrze	krótkoterminowe	bz	0	0	(-)	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
7.	Powierzchnia ziemi	krótkoterminowe	bz	-	0	-	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	+	+	0	+	
8.	Krajobraz	krótkoterminowe	bz	0	0	0	-	(+)
		średnioterminowe	bz	0	0	0	+	
		długoterminowe	bz	+	0	0	+	
9.	Klimat	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	
10.	Zasoby naturalne	krótkoterminowe	bz	0	0	0	-	+
		średnioterminowe	bz	+	0	0	+	
		długoterminowe	bz	+	+	0	+	
11.	Zabytki i dobra materialne	krótkoterminowe	bz	0	0	0	0	0
		średnioterminowe	bz	0	0	0	0	
		długoterminowe	bz	0	0	0	0	

Oznaczenia: + pozytywny, **(+)** warunkowo pozytywny, **0** brak wpływu, - negatywny, **(-)** warunkowo negatywny, bz-brak zabiegu

Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Chronionego Krajobrazu

Ponieważ zapisy w rozporządzeniach dotyczących utworzenia Obszarów Chronionego Krajobrazu:

- Siedlecko-Węgrowski OChK

Zabiegi hodowlane na działkach leśnych w granicach OChK zaplanowano na 109 działkach o łącznej powierzchni na łącznej powierzchni 168,2 ha. Zabiegi obejmują czyszczenia wczesne, czyszczenia późne, trzebież wczesną, trzebież późną, rębnie oraz odnowienia.

Na terenach leśnych własności prywatnej wchodzących w skład Siedlecko-Węgrowskiego OChK planuje się niewielkie, ale krótkotrwałe i zgodne z wiekiem rębności drzewostanu rębnie zupełne pasowe. Zabiegi te mają na celu odnowienie drzewostanu i w długotrwałym oddziaływaniu dadzą efekty pozytywne. Pozostałe

planowane zabiegi nie wpływają znacząco na widoczne zmiany w ekosystemach, ich wykonanie warunkuje jednak właściwy skład gatunkowy i stabilność drzewostanów w przyszłości

Tabela 4 Powierzchnia zabiegów w wydzieleniach na terenie Siedlecko-Węgrowskiego OChK

Typ zabiegu	Powierzchnia objęta zabiegami
Czyszczenie wczesne	0,51
Czyszczenie późne	12,64
Trzebież wczesna	22,86
Trzebież późna	119,05
Rębnia IB	7,47
Odnowienie	5,67

Na terenach leśnych własności prywatnej wchodzących w skład OChK nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco negatywnie wpłynąć na obecny stan ekosystemów obszaru. Wykonanie cięć pielęgnacyjnych warunkuje właściwy skład gatunkowy i stabilność drzewostanów w przyszłości. Zabiegi pielęgnacyjne, w szczególności cięcia trzebieżowe umożliwiają bowiem eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych. Z kolei odnowienia, poprzez wprowadzanie właściwych gatunków przyczyniają się do zachowania ciągłości trwania oraz dobrego stanu lasu w przyszłości.

Rozpatrując wszelkie możliwe aspekty oddziaływania, w tym również możliwe oddziaływanie skumulowane, korzyści z realizacji zapisów UPUL jednoznacznie przeważają nad potencjalnymi skutkami negatywnymi mogącymi wynikać z cięć rębnych w drzewostanach.

Przewidywane oddziaływanie UPUL na Obszary Natura 2000

4.1.12 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Kostrzyna PLB 140009

OSO Dolina Kostrzyna obejmuje grunty państwowe oraz prywatne. Przedmiotami ochrony na OSO są gatunki ptaków odbywające lęgi na łąkach i innych terenach otwartych. Spośród gatunków wymienionych w SDF gatunkami leśnymi są: orlik krzykliwy, bielik, bocian czarny, żuraw, dzięcioł czarny. Z wymienionych gatunków gatunkami objętymi ochroną strefową są orlik krzykliwy, bielik oraz bocian czarny. Podczas prac nie wykazano obecności gniazd gatunków strefowych. Także dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nie wskazują na obecność na działkach ani w obrębie 500 m od działek gniazd ptaków objętych ochroną strefową.

Na terenie OSO Dolina Kostrzyna znajduje się 312 wydzieleni objętych opracowaniem UPUL o łącznej powierzchni 347,13 ha. Na 232,03 ha zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (czyszczenia wczesne, późne, trzebieże, prace porządkowe). Na 2,25 ha

nie zaplanowano żadnych działań, z kolei na 89,27 zaplanowano odnowienie drzewostanu rębnią zupełną IB. W panujących warunkach siedliskowych oraz troficznych zaproponowana rębnia jest najwłaściwszym sposobem pozyskania surowca oraz odnowienia drzewostanu. Zgodnie z zapisami w UPUL skład upraw musi być zgodny z wymogami siedliskowymi i dodatkowo musi być wzbogacony o domieszki biocenotyczne. Takie działania pozwolą zapewnić właściwe funkcjonowanie drzewostanów i pozwolą wzbogacić bazę żerową dla licznych gatunków kręgowców oraz bezkręgowców.

Tabela 5 Powierzchnia zabiegów w wydzieleniach na terenie OSO Dolina Kostrzynia

Typ zabiegu	Powierzchnia objęta zabiegami
Czyszczenie wczesne	13,19
Czyszczenie późne	40,26
Trzebież wczesna	56,06
Trzebież późna	122,52
Rębnia IB	89,27
Odnowienie	23,58
Bez zabiegów	2,25

Ponieważ na wydzieleniach objętymi UPUL nie ma gatunków ptaków będącymi gatunkami ochrony planowane działania nie będą miały negatywnego wpływu na Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Kostrzynia. Dokładny wpływ na przedmioty ochrony przedstawiono w tabeli 13

- dziwonia *Carpodacus erythrinus*
- rybitwa czarna *Chlidonias Niger*
- derkacz *Crex crex*
- podróżniczek *Luscinia svecica*
- zielonka *Parus parva*

Tabela 6 Syntetyczna ocena wpływu działań zapisanych w UPUL na przedmioty ochrony OSOP Dolina Kostrzynia

Lp.	Nazwa i kod gatunku	Ogólna ocena wg SDF	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich znaczące przewidywane oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunku						łączna ocena uproszczonego planu urządzania lasu na stan ochrony gatunków
			Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Zależenia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	A371 dziwonina <i>Carpodacus erythrinus</i>	C	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
			Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	0
			Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	0
2	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i>	C	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
			Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	0
			Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	0
3	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	C	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
			Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	0
			Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	0
4	A272 podrózniczek <i>Luscinia svecica</i>	C	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
			Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	0
			Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	0
5	A120 Zielonka Porzana parva	B	Liczebność populacji	brak	0	0	0	0	0
			Naturalny zasięg	brak	0	0	0	0	0
			Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	0	0	0

Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + pozytywny, (+) warunkowo pozytywny, 0 wpływ obojętny, (-) warunkowo negatywny, - negatywny; brak - gdy brak danej czynności w planie.

1- oddziaływanie krótkoterminowe, 2- oddziaływanie średnioterminowe, 3- oddziaływanie długoterminowe

Zabiegi zaplanowane w UPUL dla gminy Skórzec nie wchodzi w konflikt zapisami Planu Zadań Ochronnych dla OSO Dolina Kostrzynia.

Tabela 7 Zgodność zapisów UPUL z Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzyna

Lp.	Działania ochronne zaplanowane w OSO Dolina Kostrzyna PLB 140009	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń UPUL w urządzanym obiekcie
1	Wykonanie ekspertyzy w celu określenia reżimu hydrologicznego siedlisk derkacza, a w efekcie zapewnienie właściwych warunków wodnych w siedliskach gatunku	Poza zakresem działania UPUL
2	Promocja programów rolnośrodowiskowych	Poza zakresem działania UPUL
3	Ograniczenie liczby wałęsających się psów i kotów	Poza zakresem działania UPUL
4	Poszerzenie wiedzy na temat gatunków zasiedlających stawy rybne	Poza zakresem działania UPUL
5	Wykonanie ekspertyzy w celu dokonania oceny stanu zachowania siedliska rybitwy czarnej	Poza zakresem działania UPUL
6	Poprawa (odtworzenie) warunków gniazdowania rybitwy czarnej w obszarze	Poza zakresem działania UPUL
7	Stworzenie nowych możliwości gniazdowania rybitwy czarnej	Poza zakresem działania UPUL
8	Ograniczenie drapieżnictwa norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i>	Poza zakresem działania UPUL
9	Zachowanie siedlisk derkacza	Poza zakresem działania UPUL
10	Zabezpieczenie przed istotnymi naruszeniami warunków wodnych w siedliskach derkacza, a także dziwonii i podróżniczka	Poza zakresem działania UPUL
11	Zachowanie siedlisk dziwonii i podróżniczka	Poza zakresem działania UPUL
12	Zachowanie siedlisk zielonki i podróżniczka	Poza zakresem działania UPUL
13	Zachowanie aktualnej powierzchni stawów rybnych (ok. 370 ha) oraz ich ekstensywnego użytkowania	Poza zakresem działania UPUL
14	Ocena skuteczności przeprowadzonego szkolenia, o którym mowa w pkt A4.	Poza zakresem działania UPUL

Przewidywane oddziaływanie UPUL na siedliska leśne, potencjalne siedliska przyrodnicze

Na gruntach leśnych własności prywatnej w obrębach objętych opracowaniem UPUL, dotychczas nie stwierdzono występowania leśnych siedlisk przyrodniczych. Znane są jedynie lokalizacje siedlisk przyrodniczych na terenie obszaru Natury 2000.

W sąsiedztwie drzewostanów z siedliskami przyrodniczymi nie zaprojektowano zabiegów które mogłyby znacząco negatywnie wpłynąć na znajdujące się w pobliżu siedliska przyrodnicze. Zabiegi pielęgnacyjno- gospodarcze w sąsiedztwie siedlisk przyrodniczych w okresie krótkoterminowym nie wpłyną znacząco negatywnie na sąsiednie zbiorowiska roślinne, natomiast w okresie długoterminowym mogą wpłynąć pozytywnie na całokształt ekosystemu leśnego poprzez odpowiednie utrzymanie drzewostanów oraz inicjowanie odnowień naturalnych lub sztucznych.

Obecny trwale zrównoważony model gospodarki leśnej dąży do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z biotopem, w sposób możliwie pełny wzoruje się na zjawiskach oraz

procesach przyrodniczych, zachodzących w ekosystemach leśnych, funkcjonujących praktycznie bez ingerencji człowieka.

Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu dla poszczególnych obrębów ewidencyjnych, docelowe składy gatunkowe są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu (2012). Dodatkowo wprowadzono zapis o konieczności sadzenia domieszek biocenotycznych.

Tabela 8 Typy siedliskowe lasu wraz z przyjętym składem gatunkowym uprawna terenie lasów własności prywatnej

Typ siedliskowy lasu	Typ Gospodarczy Drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw w %
Bśw	So	So 90, Brz 10
BMśw	Db-So	So 70, Db 20, Md i in. 10
BMw	So	So 70, Db i in. 30
LMśw	Db-So	So 50, Db 40, Md i in. 10
LMw	So-Db	Db 50, So 30, Św i in. 20
Lśw	Db	Db 80, Md i in. 20
Lw	Js-Db	Db 70, Js 20, Wz i in. 10
OL	Ol	Ol 90, Js i in. 10

Projektowane w UPUL zapisy, głównie dotyczące zabiegów pielęgnacyjnych przyczyniają się do stopniowej eliminacji gatunków niepożądanych, a także gatunków obcych geograficznie. Odnowienia umożliwią już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu.

Zaplanowane w UPUL docelowe składy gatunkowe wpływać będą w przyszłości na zróżnicowanie bogactwa gatunkowego drzewostanów, co z kolei przyczyniać się będzie do zwiększenia bioróżnorodności w lasach. Składy gatunkowe zbliżone do tych występujących w naturalnych zbiorowiskach leśnych mogą także wpłynąć korzystnie na regenerację na terenach objętych opracowaniem potencjalnych siedlisk przyrodniczych. Ponadto, zaplanowane zabiegi korzystnie wpływać będą na kształtowanie przyszłego składu gatunkowego oraz struktury drzewostanów.

Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał, zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa

zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, a także będzie wymagał jedynie minimalnego wsparcia z zewnątrz.

W UPUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów UPUL nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, nie zaburzy również spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

Przewidywane skumulowane oddziaływanie UPUL na środowisko

Analiza oddziaływań skumulowanych powinna obejmować wszystkie oddziaływania generowane przez omawiany dokument w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzącymi od wszystkich sąsiadujących z nim przedsięwzięć. Prognozując oddziaływania skumulowane należy brać pod uwagę potencjalne oddziaływanie zarówno planów w trakcie realizacji jak i planów w fazie projektu.

W przypadku analizowanych Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu, potencjalnie oddziaływanie skumulowane może mieć miejsce w połączeniu z oddziaływaniami wynikającymi z realizacji Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictw Siedlce.

Oddziaływanie związane z realizacją powyższych planów związane są przede wszystkim z realizacją zadań z zakresu gospodarki leśnej, takich jak:

- zalesienia i odnowienia powierzchni leśnych,
- zabiegi agrotechniczne,
- pielęgnowanie gleby i drzewostanu,
- użytkowanie rębne (rębnie zupełne, częściowe, gniazdowe, stopniowe),
- użytkowanie przedrębne.

Już na etapie projektowania planów z zakresu urządzenia lasów, zarówno państwowych jak i prywatnych, analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie założonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków.

Zadania zawarte w planach sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma zatem przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym. Ostateczna wersja planów ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska i gospodarczych funkcji lasu.

Bazując na powyższych przesłankach można stwierdzić, iż zaprojektowane w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu dla obrębów ewidencyjnych Boroszków, Czerniejew Dąbrówka-Ług, Dąbrówka-Niwka, Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wyłazy, Dobrzanów, Drupia, Gołąbek, Grała-Dąbrowizna, Kłodzie, Nowaki, Ozorów, Skarżyn, Skórzec, Stara Dąbrówka, Teodorów, Trzciniec, Wólka Kobyła, Żebrak, Żelków zabiegi

nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych na terenie objętym opracowaniem. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w planie upul. Tym samym, analizowane potencjalne oddziaływanie skumulowane wynikające z realizacji działań zawartych we wszystkich leśnych dokumentach urzędzeniowych powiązanych z UPUL będzie znikome i pomijalne dla środowiska.

Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań UPUL na środowisko

Uproszczone Plany Urządzenia Lasu nie zawierają zapisów, których realizacja mogłaby mieć znacząco negatywny wpływ na środowisko (zgodnie z Ustawą OOS). Zapisy zawarte w projektowanym planie nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują w sposób wykorzystania terenu lub jego przekształcenie.

Tabela 9 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uprozczonego planu urządzenia lasu

Obszar negatywnego wpływu	Potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji zapisów UPUL	Zapisy Prognozy ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie	UWAGI
Stanowiska chronionych gatunków roślin leśnych	Zniszczenie stanowisk przy prowadzeniu prac leśnych z zakresu cięć pielęgnacyjnych i zupełnych	Zalecenia wykonywania zabiegów pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym, tj. zimą	Na terenie objętym opracowaniem nie wyróżniono chronionych gatunków roślin.
Różnorodność biologiczna	Zmniejszenie różnorodności na poziomie genetycznym, gatunkowym, krajobrazowym	Pozostawianie drzew nietypowych (kształt, cechy wzrostowe), popieranie odnowienia naturalnego	Zalecenia w Prognozie zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, na której opierają się również zapisu UPUL
Powierzchnia ziemi	Zniekształcenie pokrywy gleby przy pracach z użyciem ciężkiego sprzętu	Pozyskiwanie drewna w okresie zimowym, wykorzystywanie szlaków zrywkowych	Zalecane terminy zawarte w Prognozie zgodne są z ogólnie przyjętymi zasadami pozyskania drewna
Krajobraz	Niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zniekształcenia fizjonomii krajobrazu	Pozostawianie nieużytkowanego rębnie pasu drzewostanu na granicy lasu z terenem otwartym, kształtowanie strefy ekotonowej i granicy polno-leśnej	Zalecenia w UPUL zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
Zasoby naturalne	Zaplanowanie użytkowania które mogłoby w znaczący sposób naruszyć zasoby oraz ich trwałość	Dopasowanie intensywności i lokalizacji cięć do potrzeb hodowlanych opisywanych drzewostanów	Przyjęty w UPUL etat cięć w drzewostanach rębnych wynika z potrzeb hodowlanych, natomiast przyjęty etat cięć przedrębnych jest zgodny z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji lasu

Siedliska przyrodnicze	Nieodpowiedni skład gatunkowy upraw Prowadzenie użytkowania w sposób nieodpowiedni i na zbyt dużej powierzchni	Dostosowanie składu gatunkowego uprawy oraz TD do możliwości siedliska, w ramach siedlisk wymienionych z I Załączniku DS. projektowanie składu zgodnego z naturalnym składem gatunkowym na danym siedlisku.	Na terenach objętych opracowaniem UPUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi Przyjęte w UPUL docelowe składy gatunkowe są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu (2012).
------------------------	--	---	---

Rozwiązania alternatywne do zadań ujętych w UPUL

Już na etapie tworzenia UPUL analizuje się i wybiera warianty alternatywne tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie złożonych celów z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków. Zadania zawarte w UPUL sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym.

Wariantowanie w sporządzaniu UPUL zaczyna się już na etapie definiowania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Sprowadza się to do wyboru dla ustalonych typów lasu: sposobu zagospodarowania, składu gatunkowego uprawy, gospodarczego typu drzewostanu. Następny etap to przebiegające w kilku częściach ustalanie rozmiaru cięć.

Zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy o lasach, po zakończeniu prac terenowych firma, która sporządziła projekt uproszczonego planu lasu ma obowiązek wyłożyć na okres 60 dni do publicznego wglądu projekt planu urządzenia lasu, a także udzielić zainteresowanym osobom wszelkich informacji, przyjmować ich uwagi i wnioski, a także dokonać weryfikacji spornych powierzchni drzewostanu w obecności właścicieli lasu, dokonując w ich obecności ustalenia zadań z zakresu gospodarki leśnej. Po rozpatrzeniu wniosków i zastrzeżeń skierowanych do starosty i zweryfikowaniu na tej podstawie projektu planu, projekt planu z pismem przewodnim starosty składa się we właściwym miejscowo nadleśnictwie, w celu zaopiniowania.

Ostateczna wersja Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska, gospodarczych funkcji lasu i celów UPUL.

Można zatem stwierdzić, iż zaprojektowane w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych. Stosowane dotąd, oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w Uproszczonych Planach

Urządzenia Lasu. Z powyższych względów, dla UPUL, który został poddany analizie i ocenie w Prognozie nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie obrębów objętych UPUL na terenach gminy Skórzec na tle granic sąsiednich gmin.	19
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Udział procentowy powierzchni gruntów leśnych w poszczególnych podklasach wieku	22
Wykres 2 Procentowy udział powierzchni w klasach wieku analizowanych drzewostanów	22
Wykres 3 Udział typów siedliskowych lasów	23
Wykres 4. Procentowy udział powierzchni w typów troficznych analizowanych drzewostanów	24
Wykres 5 Udział gatunków drzew panujących w lasach objętych opracowaniem UPUL	24
Wykres 6 Udział gatunków drzew wg rzeczywistego udziału w lasach objętych opracowaniem UPUL	25
Wykres 7 Powierzchnia drzewostanów wg bogactwa gatunkowego i wieku	26
Wykres 8 Zestawienie przewidywanego procentowego udziału powierzchniowego klas wieku na początku i pod koniec obowiązywania UPUL	43

SPIS TABEL

Tabela 1 Zestawienie powierzchni obrębów ewidencyjnych i gmin objętych UPUL w rodzaju użytków	21
Tabela 2 Wykaz przyjętych etatów w obrębach objętych opracowaniem upul	42
Tabela 3 Przewidywane oddziaływanie UPUL na środowisko	43
Tabela 4 Powierzchnia zabiegów w wydzieleniach	45
Tabela 5 Powierzchnia zabiegów w wydzieleniach	46
Tabela 6 Syntetyczna ocena wpływu działań zapisanych w UPUL na przedmioty ochrony OSOP Dolina Kostrzynia	47
Tabela 7 Zgodność zapisów UPUL z Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia	48
Tabela 8 Typy siedliskowe lasu wraz z przyjętym składem gatunkowym uprawna terenie lasów własności prywatnej	49
Tabela 9 Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Uproszczonego planu urządzenia lasu	51

Literatura

- Główny Instytut Statystyczny. Informacje i opracowania statystyczne: Leśnictwo. Warszawa 2014
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, 1983. Podział hydrograficzny Polski. Warszawa.
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2012. CILP, Warszawa.
- Kondracki J., 2009. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Kondracki J., 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe. PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. (red), 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN IGiPZ, Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M., 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. PAN IGiPZ, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., 2007. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.
- Ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2013. WIOŚ Warszawa 2014,
- Pawlaczyk P. (red.), 2009. Natura 2000 - Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.
- Plan Zadań Ochronnych dla OSO Dolina Kostrzyna PLB140009
- Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny T. 5. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Skórzec
- Rutkowski P., 2009. Natura 2000 w leśnictwie. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- SDF 2014 Dolina Kostrzyna PLB140009
- Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
- Stan środowiska W województwie mazowieckim w 2013 roku, WIOŚ, Warszawa 2014
- TAXUS UL, 2015. Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla obrębów gminy Skórzec na okres od 30 kwietnia 2016r. do 29 marca 2025r.,Warszawa.
- Trampler T. i in., 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.
- Witkowski Z. (red.), Adamski R, Bartei R., Bereszyński A., Kepel A., 2004. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Zasady Hodowli Lasu, 2012. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.

Zawadzka D., Ciach M., Figarskiego T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Warszawa 2013

Zielony R., Kliczkowska A., 2012. Regionalizacja Przyrodniczo-Leśna Polski 2010. CILP Warszawa.

<http://warszawa.rdos.gov>.